

TRANSFORMACIÓ **DIGITAL**

Diari d'Andorra
NOVEMBRE 2025

La teva identitat, al mòbil

Porta les teves credencials a la cartera digital i simplifica les gestions:

- ✓ Identifica't de forma segura
- ✓ Signa documents digitalment
- ✓ Accedeix a tràmits i serveis amb entitats públiques i privades

Descarrega't
la Cartera Digital

Atenció i suport tècnic:
Telèfon 875700 (atenció digital)
carteradigital@govern.ad

L'Administració més oberta, més àgil, més tu.

Govern d'Andorra

**ANDORRA
DIGITAL**

ens mouem amb tu

Digitalització i competitivitat

La digitalització ha deixat de ser un horitzó llunyà per convertir-se en el terreny en què es decideix la competitivitat real de qualsevol organització, sigui pública o privada. Les empreses i institucions que han entès la importància d'aquest canvi no busquen només modernitzar-se, sinó adaptar-se a una ciutadania que espera serveis àgils i transparents. La intel·ligència artificial hi aporta una nova capa de lectura: ajuda a organitzar i analitzar dades, preveure escenaris i descarregar els equips de tasques repetitives, sempre que es mantingui un control responsable i ètic que eviti decisions opaques o automatismes poc solvents. Paral·lelament, la ciberseguretat ja no és només un tema tècnic, sinó una part essencial perquè una empresa funcioni amb normalitat. Quan hi ha un problema –com ara un atac informàtic o una filtració de dades– queda clar que tota l'activitat pot quedar aturada si aquesta protecció falla. És una estructura que sovint passa desapercebuda, però de la qual depèn tot el que fem en entorns digitals. També l'atenció al client viu una metamorfosi: la tecnologia permet personalitzar respostes, però només té sentit si s'acompanya d'un compromís real amb la claredat i l'eficiència. Digitalitzar no equival a substituir persones, sinó a donar-los eines que permetin treballar millor, reduir inèrcies i concentrar l'esforç en allò que realment aporta valor. En aquest context, la diferència la marcarà qui sigui capaç d'integrar solucions amb coherència i sentit de servei, i no únicament qui acumuli més novetats.

4	ANDORRA DIGITAL
6	CONSELL GENERAL
8	SAAS
11	CONSELL SUPERIOR DE LA JUSTÍCIA
12	ANDORRA TURISME
14	ANDORRA TELECOM
16	FEDA
19	COMÚ D'ENCAMP
20	COMÚ D'ORDINO
21	COMÚ DE LA MASSANA
22	COMÚ D'ANDORRA LA VELLA
23	COMÚ D'ESCALDES-ENGORDANY
24	AGÈNCIA DE PROTECCIÓ DE DADES
26	CAMBRA DE COMERÇ

28	ANDBANK
30	CREAND CRÈDIT ANDORRÀ
32	BADIA ADVOCATS
33	MORABANC

34	CROWE
36	KPMG
38	FACTURAND
40	OCPS & TARINAS COMPLIANCE

42	WIN2WIN
44	SOLUCIONS
45	EMINDSET LAW
46	DIQUITAL
47	SMART RISK KYC
48	UNIVERSITAT D'ANDORRA
49	ESPIC
50	SIRA
51	UNIVERSITAT EUROPEA - IMF
52	LERIGRAF
53	FABIO DANZÉ
54	GRUP HERACLES
55	CONSULTOR IA

ANDORRA DIGITAL

Un motor de digitalització

L'ENTITAT, ARA JA SOCIETAT PÚBLICA, HA IMPULSAT LA MODERNITZACIÓ DEL PAÍS, DONANT SUPORT ALS ENS PÚBLICS I AL SECTOR PRIVAT

El II Fòrum Digital d'Andorra, celebrat al Centre de Congressos d'Andorra la Vella.

Andorra Digital va fer un pas decisiu el 13 de novembre passat amb l'aprovació de la llei que la converteix en societat pública. D'aquesta manera, el país guanya una eina preparada per afrontar els reptes de la digitalització de manera global. Segons el ministre de Funció Pública i Transformació Digital, Marc Rossell, "la creació de la societat Andorra Digital és un pas natural i necessari, i una aposta clara per continuar situant la transformació digital com una prioritat de país. Una decisió avalada pels resultats, pels referents internacionals i per la voluntat de construir un futur digital segur, competitiu i inclusiu".

Durant aquest any, el Principat ha avançat cap a la digitalització gràcies a la signatura d'acords estratègics entre Andorra Digital i diverses companyies líders a escala mundial com, per exemple, Google

LA SEGONA EDICIÓ DEL FÒRUM DIGITAL ES VA CELEBRAR EL MES PASSAT AMB UN GRAN ÈXIT

GAIREBÉ TRES QUARTES PARTS DE LA POBLACIÓ, UN 71%, DISPOSA JA DE CERTIFICAT DIGITAL

Cloud, Salesforce, Oracle, Apple Pay o Amazon Web Services. Aquests memoràndums d'entesa (MOU) permeten configurar un ecosistema de col·laboradors tecnològics internacionals que donen suport a la digitalització del Principat d'una manera segura, fiable i, sobretot, àgil. L'objectiu és accelerar la transició cap a una

economia digital, consolidant Andorra com un referent en innovació i modernització administrativa.

El Govern, a través del ministeri de Transformació Digital i d'Andorra Digital com a organisme impulsor, ha aconseguit establir les infraestructures necessàries per garantir un marc legal sòlid, capacitats tècniques avançades i organismes reguladors que facin possible una transformació digital efectiva centrada en tres eixos: el ciutadà, l'empresa i l'eficiència de l'Administració pública.

La col·laboració entre el sector públic i el privat és un dels pilars fonamentals. Del 28 al 30 d'octubre es va celebrar amb gran èxit la segona edició del Fòrum Digital, enfocat en la protecció del menor en línia i la rellevància de la digitalització en l'economia. L'acte va comptar amb la participació de líders institucionals,

empreses tecnològiques, experts internacionals i organitzacions de la societat civil.

Un altre dels principals reptes d'Andorra Digital és millorar la relació entre ciutadans, empreses i Administració pública, garantint l'eficiència operativa i reduint l'escletxa digital. Un pas cabdal per a la digitalització de l'Administració ha estat la millora de l'operativa de la Seu electrònica i la creació del nou espai de tràmits empresarials del Prat del Rull, ampliant així els canals digitals d'atenció al públic permetent realitzar gestions en línia de manera senzilla i transparent.

Les dades parlen per si mateixes: el mes de setembre es van realitzar més de 2.100 tràmits a través de la Seu electrònica, 1.700 més que el mateix mes de l'any passat. Altres indicadors significatius de l'impacte real d'aquesta transformació són que prop de tres

El ministre Marc Rossell estrena la Cartera Digital a la Farmàcia Guitart.

ESTRENA DE L'APLICACIÓ

LA NOVA CARTERA DIGITAL PERMET PORTAR EL PASSAPORT O EL CARNET DE LA CASS AL MÒBIL

La Cartera Digital és una nova aplicació oficial que permet als residents portar al telèfon mòbil els documents i credencials emesos per l'Administració andorrana. L'objectiu és oferir una alternativa als carnets i targetes físics, amb versions digitals segures i fàcilment accessibles, alhora que es facilita la identificació en línia davant les institucions públiques i privades. L'eina també introdueix una identitat digital reconeguda, amb un sistema d'autenticació robust que millora la seguretat respecte al tradicional codi via SMS.

El funcionament és senzill: els ciutadans poden descarregar l'aplicació des de les botigues d'Android i iOS, registrar-se i vincular-hi els seus documents oficials. A partir d'aquí, poden mostrar-los en format digital quan sigui necessari, ja sigui mitjançant codis QR o altres mecanismes de verificació electrònica. L'app actua com una cartera de documents al mòbil i, encara que ara per ara no substitueix del tot els originals físics, està pensada per operar en paral·lel fins que la seva validesa digital sigui plenament reconeguda.

La Cartera Digital permet incorporar diversos documents, com el carnet de resi-

dència i treball, la targeta sanitària de la CASS, el permís de conduir, el carnet de biblioteca o els permisos de caça i pesca, entre d'altres. A més, permetrà rebre notificacions de l'Administració i autenticar-se amb més seguretat per fer tràmits en línia. L'aplicació està protegida per normativa de protecció de dades i utilitza protocols de seguretat d'alt nivell per garantir la confidencialitat de la informació personal.

El projecte es va posar en marxa el 20 d'octubre passat, després d'un període de proves. El desplegament complet inclourà més documents i, en una segona fase, la possibilitat d'integrar carnets emesos per entitats privades i signar documents electrònicament. A mitjà termini, s'espera establir acords de reconeixement amb països veïns, com ara Espanya i França, perquè la identificació digital andorrana tingui validesa també fora del país, ja que de moment només té caràcter oficial dins les fronteres andorranes.

Amb aquesta aplicació, Andorra s'alinea amb les tendències europees en matèria d'identitat digital i fa un pas ferm cap a una administració més accessible, eficient i sostenible.

quartres parts dels ciutadans, un 71%, ja disposen de certificat digital; nou entitats estan adherides al Bus d'Interoperabilitat, i Andorra se situa entre les posicions 60 i 70 de l'índex mundial de ciberseguretat. Unes xifres que evidencien el progrés constant d'un país que aposta per la digitalització com a eina de competitivitat.

Andorra Digital també impulsa solucions tecnològiques a mida, amb un catàleg de serveis adaptat a les necessitats de cada sector. S'han reforçat programes de digitalització amb noves dotacions pressupostàries, en el marc d'una estratègia transversal que abraça àmbits com la salut, l'educació i els serveis socials, amb la voluntat de situar l'administrat al centre de totes les decisions.

Paral·lelament, s'ha fet una intensa tasca de conscienciació sobre la importància de la ciberseguretat tant entre la ciutadania com en el teixit empresarial. L'ANC-AD ha instat microempreses i autònoms a reforçar els seus sistemes de protecció i ha organitzat seminaris de formació per difondre bones pràctiques en prevenció digital. També s'han desplegat iniciatives per protegir els menors en l'àmbit digital.

En aquest procés han sorgit entitats clau com l'Agència Nacional de Ciberseguretat d'Andorra (ANC-AD), encarregada de protegir les xarxes i els sistemes d'informació del conjunt del país; el Bus d'Interoperabilitat i la Passarel·la d'Intercanvi de Dades i Documents d'Andorra (PIDA), que faciliten una comunicació segura i fluida entre administracions i entitats; el Centre de Benestar Digital i de Capacitats i Competències Digitals (CBDCD), concebut per promoure la capacitat tecnològica i la protecció digital, especialment entre infants i joves, i l'Agència d'Intel·ligència de la Dada (AID), responsable de desplegar l'estratègia nacional de governança de la dada i la intel·ligència artificial.

CONSELL GENERAL

La 'nova' Casa de la Vall

DISPOSARÀ DE TECNOLOGIA
DOMÒTICA I AUDIOVISUAL DE
DARRERA GENERACIÓ

ES MILLORARÀ LA SEGURETAT,
LA CONSERVACIÓ I SERÀ MÉS
SOSTENIBLE

El Consell General ha instal·lat tecnologia domòtica i audiovisual d'última generació a Casa de la Vall. Aquesta mesura no tan sols subratlla el ferm compromís de la institució amb la sostenibilitat i la innovació, sinó que també posiciona la seu històrica del parlament com un referent en la modernització d'espais històrics.

L'objectiu principal és dotar Casa de la Vall d'eines que permetin una gestió més eficient, respectuosa amb el medi ambient i adequada als estàndards del segle XXI. Aquesta modernització representa un pas decisiu en la compatibilització de la preservació patrimonial amb l'eficiència operativa.

Eficiència energètica a través de la domòtica

La incorporació dels nous sistemes domòtics constitueix la columna vertebral de la millora en eficiència. Aquests sistemes permeten el control centralitzat i intel·ligent de paràmetres clau, com ara la il·luminació, la climatització i la seguretat de l'edifici. Gràcies a la instal·lació d'una xarxa de sensors d'alta precisió i a la programació avançada, es poden aplicar protocols d'ajust automàtic de la llum o la temperatura. Per exemple, es regula la intensitat lumínica o la climatització en funció de l'ocupació real dels espais, la radiació solar o les condicions ambientals externes.

ÉS UN PAS DECISIU PER INTEGRAR LA PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI I OPERAR AMB EFICIÈNCIA

ELS NOUS EQUIPS AUDIOVISUALS COMPTARAN AMB CINC CÀMERES 4K ROBOTITZADES

Aquesta automatització sofisticada no tan sols garanteix un confort òptim per als usuaris i els visitants, sinó que sobretot

té un impacte directe en la reducció del consum energètic.

Casa de la Vall consumeix no més energia renovable

El Consell General ha implementat un model energètic exemplar per a Casa de la Vall. L'edifici passa a funcionar amb un sistema híbrid que combina l'electricitat d'autoproducció fotovoltaica, generada *in situ*, amb energia verda certificada subministrada per FEDA sota el segell Llum Verda.

A més, en l'àmbit de la calefacció, l'edifici serà proveït per FEDA Ecoterm, un sistema d'alta eficiència que permet optimitzar la generació de calor i reduir de manera notable l'impacte

ambiental. Durant les obres de rehabilitació també s'han introduït millores significatives en els aïllaments de l'edifici, amb l'objectiu de minimitzar la pèrdua de calor i reforçar l'eficiència energètica global.

La combinació d'aquests dos sistemes permetrà una reducció dràstica i significativa de les emissions de carboni associades al consum elèctric i tèrmic, tant per a la generació de calor com per al fred. La sinergia entre aquestes fonts d'energia renovable i els sistemes de gestió domòtica, que optimitzen constantment els consums, referma el paper actiu del Consell General en la lluita contra el canvi climàtic i en l'aposta per un futur energètic més net i sostenible per al país.

Noves càmeres de TV i micròfons d'última generació per a Casa de la Vall

Paral·lelament a la modernització energètica, s'ha completat una renovació integral de l'equipament audiovisual de l'hemicle. S'han instal·lat cinc càmeres robotitzades 4K d'alta definició, juntament amb la renovació de tot el sistema de microfonia.

Aquestes millores tenen un doble objectiu: en primer lloc, millorar substancialment la qualitat de les retransmissions en directe de les sessions parlamentàries i els actes institucionals. En segon lloc, i no menys important, assegurar un registre audiovisual d'alta qualitat per a l'arxiu històric. Les noves tecnologies permeten capturar imatges i so amb una fidelitat professional que preserva, amb la màxima qualitat possible, el llegat institucional i documental per a les generacions futures.

Pel que fa a la microfonia d'última generació, incorpora tecnologia *beamforming*, que permet focalitzar la captació en la veu de cada orador reduint els sorolls ambientals, així com control automàtic de guany i mecanismes avançats de supressió de retorn i d'eco. Gràcies al pro-

CONSULTES A TRAVÉS DEL WEB

EL CONSELL GENERAL DIGITALITZA LES ACTES HISTÒRIQUES DEL 1289 AL 1744

El projecte de transcripció de les actes històriques permetrà consultar tota aquesta documentació a través del web *consellgeneral.ad*.

Els primers tres llibres d'actes del Consell General, que abracen del 1289 al 1744, ja estan digitalitzats i són consultables en línia. Tot i això, ara s'entra en el període en què més documentació manuscrita s'ha de transcriure. Aquesta és una tasca ingent que s'allargarà durant anys i que preveu publicar en format digital totes les actes i documents anàlegs que consten als fons arxivístics. A títol informatiu, només el Llibre III, recentment publicat, ha generat un arxiu digital amb més 800 pà-

gines de text.

La transcripció de les actes manuscrites s'està duent a terme segons els criteris actuals de transcripció paleogràfica, tasca que desenvolupen historiadors paleògrafs versats en la lectura de documentació

històrica, concretament en llatí, català antic medieval i de l'època moderna.

L'objectiu del Consell General és que tota la documentació de la institució estigui disponible per a la ciutadania i els investigadors en línia. La transcripció permet que tothom hi tingui accés i alhora es preserven els llibres originals mantenint-los a l'Arxiu Nacional d'Andorra un cop digitalitzats i transcrits.

cessament digital del so, les intervencions es registren amb una claredat constant fins i tot amb múltiples micròfons en ús simultani. Tot plegat reforçarà la qualitat de les retransmissions de les sessions de Consell General que tinguin lloc a Casa de la Vall.

Última tecnologia i preservació històrica

La instal·lació de tecnologia de darrera generació a Casa de la Vall s'ha fet en tot moment avantposant la preservació de l'immoble i del patrimoni que conté. La restauració que retorna l'edifici a

un aspecte més semblant al que tenia en els orígens (abans de la reforma dels anys seixanta del segle passat) també ha permès adaptar-lo, en la mesura del que sigui possible, als estàndards actuals d'accessibilitat i seguretat.

SAAS

Seguiment quirúrgic avançat

L'HOSPITAL INTRODUËIX UN INNOVADOR SISTEMA PER MONITORAR EL PACIENT

SAAS

Les polseres incorporen tecnologia Bluetooth per fer un seguiment del pacient a través de diversos sensors.

L'Hospital Nostra Senyora de Meritxell ha incorporat un nou sistema avançat de monitoratge per als pacients quirúrgics, una eina de localització i traçabilitat dissenyada amb un doble objectiu: millorar la comunicació amb les famílies durant tot el procés i optimitzar la coordinació tant del personal mèdic com dels professionals sanitaris que conformen l'àrea quirúrgica. Aquesta tecnologia, que representa un pas endavant en la digitalització dels processos assistencials, permet oferir una atenció més transparent, eficient i centrada en la persona.

El sistema es basa en una polsera intel·ligent que es col·loca als pacients que han de ser intervinguts quirúrgicament. Aquesta polsera, equipada amb connectivitat Bluetooth, actua com a dispositiu d'identificació i seguiment, i transmet informació en temps

LES FAMÍLIES
PODEN REBRE
INFORMACIÓ EN
TEMPS REAL A
TRAVÉS D'UNA APP

DIVERSES ANTENES
I BALISES AL LLARG
DEL RECORREGUT
PERMETEN SEGUIR
TOT EL PROCÉS

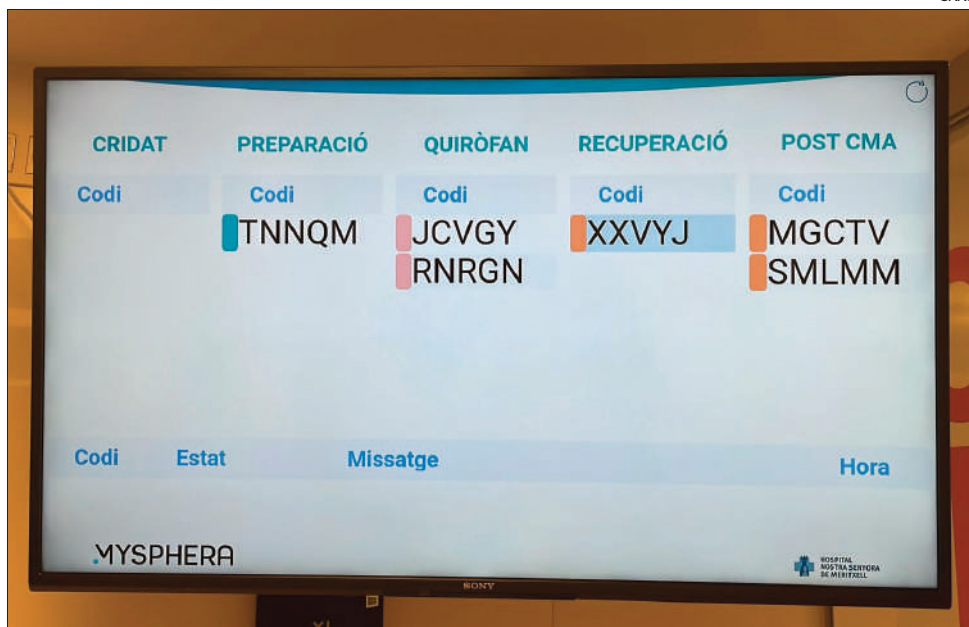
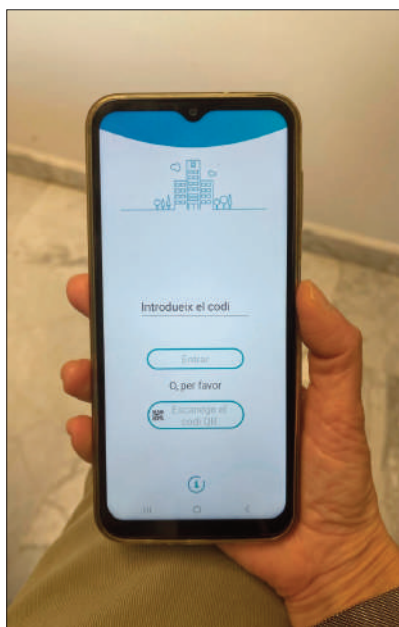
real sobre l'estat i la ubicació del pacient. A cada persona se li assigna un codi anonimitzat que garanteix la confidencialitat de les dades i permet als familiars o acompanyants consultar, en tot moment, en quina fase del procés es troba el pacient: des de l'ingrés fins a la sortida de reanimació. Aquesta traçabilitat constant evita incerteses i aporta tranquil·litat als familiars, que poden seguir el desenvolupament de la intervenció amb total seguretat.

Quan el pacient arriba a l'hospital, tant si la intervenció és programada com urgent, rep un full informatiu que inclou el seu codi d'identificació i les instruccions per descarregar una aplicació.

El sistema està pensat per atendre tant els pacients com els familiars i els acompanyants. Això fa possible conèixer la ubicació exacta del pacient en cada moment i des de

qualsevol punt del món, millorant la seguretat i la fluïdesa del circuit.

En el cas de les cirurgies sense ingrés, la pantalla de la sala d'espera de Cirurgia Major Ambulatòria (CMA) mostra de manera clara i ordenada el moment exacte en què cada pacient ha d'accedir al quiròfan. Els pacients ingressats, per la seva banda, reben una explicació detallada del circuit quirúrgic i de les diverses etapes que viuran, des del preoperatori fins a la recuperació postanestèsica. Els familiars poden seguir el progrés de la intervenció a la pantalla de la sala d'espera o, si ho prefereixen, a través del telèfon, on reben notificacions automàtiques cada cop que el pacient canvia d'etapa. Aquesta comunicació constant redueix notablement l'angoixa i l'estrès, proporcionant un entorn més humà i empàtic.

El seguiment del procediment quirúrgic es pot fer a través del mòbil i de les pantalles instal·lades a la sala d'espera.

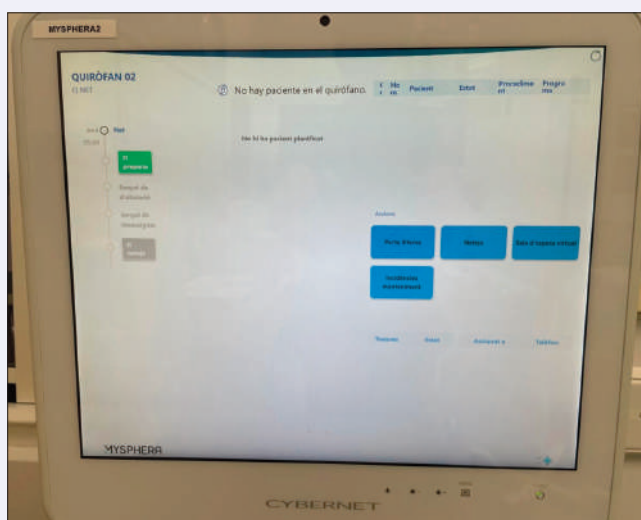
AVANTATGES

UNA TECNOLOGIA QUE OPTIMITZA LA COORDINACIÓ ENTRE PROFESSIONALS I EL PROCÉS DE RECOLLIDA DE DADES

Des del punt de vista intern, el sistema de traçabilitat millora significativament la coordinació entre tots els professionals implicats: cirurgians, anestesidòlegs, infermeria, personal de reanimació, portalliteres i serveis de neteja, entre d'altres. La informació es gestiona en temps real i genera tasques automàtiques que faciliten la planificació, redueixen errors i eliminen les trucades. Des de la seva estació de treball, cada professional pot visualitzar tots els pacients programats a l'àrea quirúrgica i obstètrica, consultar-ne l'estat, filtrar-los per criteris específics (com ara l'especialitat, el tipus d'intervenció o la fase del procés) i accedir a un resum actualitzat en tot moment.

Un dels avantatges més destacats del sistema és l'automatització d'accions essencials. Per exemple, quan finalitza una intervenció, es genera de manera immediata un avís automàtic al portalliteres per traslladar el pacient a la zona de reanimació, sense necessitat d'avisos telefònics. Aquest mecanisme optimitza els temps d'espera i incrementa l'eficiència general del servei. Així mateix, la informació que es recull en cada etapa permet analitzar i millorar els protocols de treball, identificant punts febles i oportunitats d'optimització.

Aquest nou sistema està plenament integrat amb la Història Clínica Compartida d'Andorra, fet que garanteix la continuïtat assistencial i evita duplicitats en el registre de dades. D'aquesta manera, el personal sanitari pot dedicar més temps a l'atenció directa del pacient i menys a tasques administratives. A més, la plataforma permet recopilar dades estadístiques sobre el flux de pacients, la dura-

da dels procediments, la taxa d'ocupació dels quiròfans i l'ús dels recursos humans i materials. La informació, analitzada de manera objectiva, serveix per prendre decisions basades en indicadors reals, afavorint una gestió més eficient i sostenible de l'àrea quirúrgica.

El desplegament del nou sistema reflecteix el compromís del SAAS amb la modernització i humanització dels processos hospitalaris. Situar el pacient i els seus familiars al centre de l'assistència, alhora que es dota el personal d'eines tecnològiques eficients, representa un pas endavant cap a una sanitat més digital, però també més empàtica.

La nova velocitat d'internet ja és aquí!

Si encara no has canviat el teu router,
te'l portem a casa gratis!

Demana'l a l'app, web o trucant al 115.

CONSELL SUPERIOR DE LA JUSTÍCIA

Una de les darreres sessions de treball del Consell Superior de la Justícia.

Cap a l'eficiència i la transparència

LA DIGITALITZACIÓ DE LA JUSTÍCIA ANDORRANA FA UN IMPORTANT SALT ENDAVANT AMB UN NOU CERCADOR

La Justícia és, per definició, un dels pilars essencials de qualsevol estat de dret. Però, en ple segle XXI, la seva fortalesa no tan sols es mesura per la independència dels tribunals o la qualitat de les sentències, sinó també per la capacitat d'adaptar-se als temps digitals i de mantenir la confiança de la ciutadania. En aquest context, Andorra està fent un pas decisiu cap a una justícia més moderna, accessible i transparent.

El Consell Superior de la Justícia ha posat en marxa una ambiciosa estratègia de transformació digital que situa les persones al centre del sistema judicial. Durant les

AVIAT ES PODRAN CONSULTAR DE FORMA ÀGIL MÉS DE 15.000 SENTÈNCIES I RESOLUCIONS

EL NOU AVENÇ SE SUMA A L'EXPEDIENT ELECTRÒNIC, POSAT EN MARXA EL MES DE FEBRER PASSAT

pròximes setmanes, un dels projectes més rellevants d'aquest pla veurà la llum: el nou cercador de jurisprudència d'Andorra, una eina tecnològica que permetrà consultar de manera àgil i intel·ligent més de 15.000 sentències i resolucions judicials.

Segons explica el president del Consell Superior de la Justícia, Josep Maria Rossell, "es tracta d'un instrument que és potent, fiable i fàcil d'utilitzar", que posa el coneixement jurídic al servei tant dels professionals del dret com del conjunt de la ciutadania.

El cercador disposa d'una interfície moderna i intuïtiva,

que permet navegar per matèries i conceptes a través d'un tesaurus amb més de 4.000 termes i veus temàtiques. Les cerques es poden dur a terme per paraules clau, per lleis concretes o fins i tot en llenguatge natural, gràcies a l'ús d'eines d'intel·ligència artificial capaces d'interpretar la intenció de l'usuari i classificar automàticament cada document mitjançant metadades.

D'altra banda, cal posar en relleu que aquesta mateixa tecnologia també millora els processos d'anonimització de sentències, garantint la protecció de les dades personals i el respecte escrupolós a la privadesa.

Amb aquest pas, el sistema judicial andorrà s'alinea amb els millors models europeus, amb funcionalitats innovadores basades en la IA i la recerca semàntica. A més, totes les resolucions incorporen l'identificador estàndard ECLI (European Case Law Identifier), que assegura la seva interoperabilitat i visibilitat internacional.

Aquest avenç no és un fet aïllat, sinó que forma part d'una estratègia global de modernització que impulsa el Consell Superior de la Justícia. El mes de febrer passat ja es va posar en marxa l'expedient judicial electrònic, que ha transformat la manera de treballar als tribunals i permet gestionar els procediments de forma digital, segura i eficient.

La incorporació del cercador de jurisprudència representa, d'aquesta manera, una nova fita en la consolidació d'un ecosistema judicial digital coherent i integrat, en què la tecnologia no és una finalitat en si mateixa, sinó una eina per garantir una justícia més propera, eficient i transparent –una justícia a l'altura de les expectatives de la ciutadania del segle XXI.

ALBERT RULLÓ

EL CAP D'IT I ORGANITZACIÓ D'ANDORRA TURISME explica com l'ens ha consolidat una política de seguretat digital basada en la millora tecnològica constant i en la formació de la plantilla.

“Un pla de ciberseguretat no et protegeix si no l'actualitzes”

Quina és l'estratègia de ciberseguretat d'Andorra Turisme?

La nostra estratègia és clara: paral·lelament al cicle de millora contínua dels sistemes, comunicacions i formació dels empleats, treballem en la detecció mitjançant el monitoratge constant, amb la finalitat de poder respondre als casos que es poden esdevenir. Davant de cada possible incident, es plantegen diverses propostes i escenaris de recuperació, que poden ser més parcials o més globals: des d'aquells que es poden executar en paral·lel sense afectar l'activitat general de l'empresa, fins als escenaris més severos, que provocarien el blindatge total dels sistemes i de les comunicacions.

Es realitzen avaluacions periòdiques de riscos digitals?

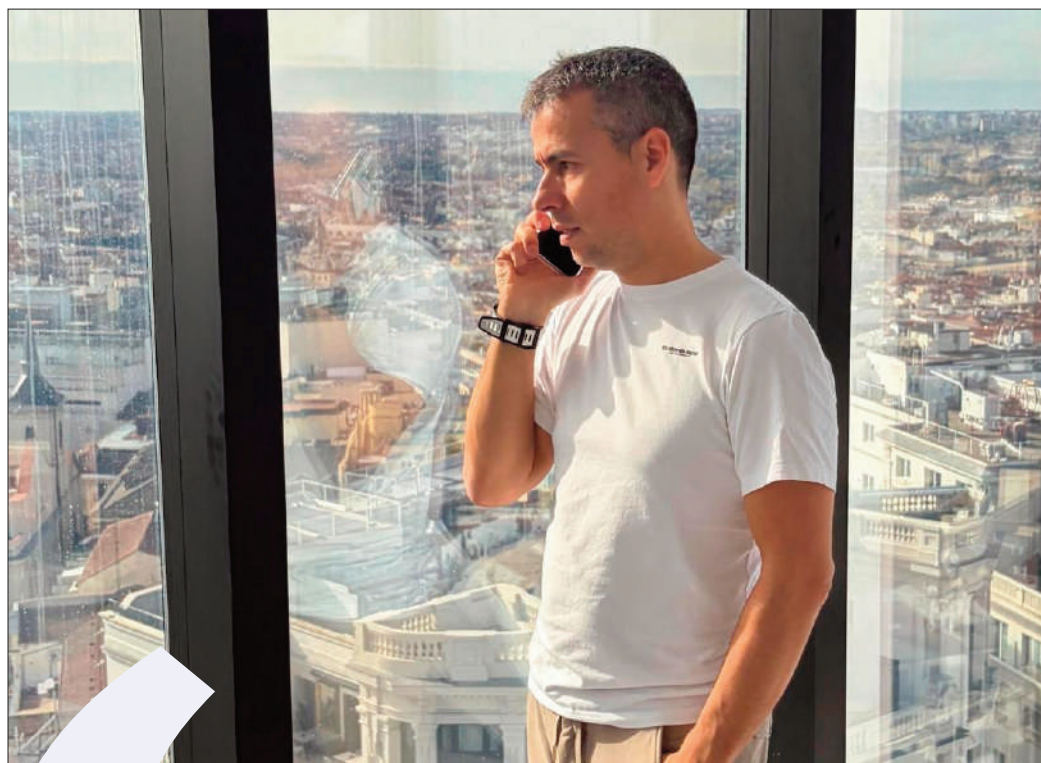
Sí, entenent com a avaluacions les gràfiques de monitoratge de les comunicacions i les tasques de validació i recuperació aleatòria de còpies de seguretat.

Quins són els principals riscos?

Principalment, els derivats del correu electrònic, a causa del gran ús que se li dona des de diferents equips i de la gran quantitat de projectes que s'hi realitzen.

Hi ha programes de formació obligatòria en ciberseguretat per als treballadors?

Sí, tenim una col·laboració amb l'empresa Win2Win, a tra-

PASSEM TESTOS PERIÒDICS D'ATACS CONTROLATS, TANT INTERNS COM EXTERNS

vés de la qual s'estableixen un seguit de formacions periòdiques –fixades per l'Agència de Protecció de Dades–, que són d'obligat compliment per als treballadors.

Com es treballa la conscienciació sobre els riscos habituals?

Dins d'aquestes formacions, es mostren exemples mitjançant els quals els usuaris poden veure de forma gràfica una

representació dels riscos que pot ocasionar, en el dia a dia, el desconeixement o la tolerància sobre algunes accions quotidianes. Es busca sobretot la sensibilització. També és una feina que, en molts casos, ja ve donada perquè, malauradament, tots coneixem algun cas proper en què s'ha patit algun ciberatac, alguns a baixa escala i d'altres a l'àmbit mundial. El ressò mediàtic també és constant.

Es tenen identificats els actius digitals crítics?

Sí, és una de les fases prèvies al muntatge del pla de seguretat. És, de fet, l'etapa més important, ja que definirà l'abast global del pla a elaborar i, a

més, suposa un impacte molt elevat pel que fa a recursos econòmics i personals.

Es fa un seguiment dels dispositius connectats?

Es monitoren servidors, equips de treball i comunicacions, mentre que la resta de dispositius més *domèstics* que podem trobar dins de l'empresa pertanyen a una zona aïllada tan físicament com lògicament de la resta d'equipaments corporatius. La prevenció i aplicar mesures de *confiança zero* és una de les mesures més beneficioses.

Andorra Turisme disposa d'un protocol de resposta davant intents de suplantació, se-

grest de dades o filtracions?

Sí, comptem amb un gabinet de crisi. Una vegada identificat l'incident, es decideix quines mesures correctores s'apliquen, com i què es comunica, i de quina manera es coordina la resposta entre l'equip directiu i els departaments. És molt important per definir una resposta proporcional a l'incident.

Quina mena de tallafocs, anti-virus, sistemes de detecció o eines de monitoratge s'utilitzen?

Aquesta qüestió, per no vulnerar la nostra seguretat, prefereixo no contestar-la. Cal entendre que cada arquitectura té les seves particularitats i vulnerabilitats. Revelar-les també és un risc. Només puc dir que comptem amb tallafocs, antivirus i sistemes de seguretat pioners al mercat i de renom contrastat.

Es realitzen auditories periòdiques de seguretat?

Sí, seguim un *pentest* de tipologia Black Box i White Box, en què una empresa externa especialista en ciberseguretat ens fa atacs controlats, tant externs, sense tenir informació de res, com interns, trucant exactament a les portes dels nostres sistemes per quantificar el nivell de seguretat que ofereixen. És una pràctica molt recomanada a fi de poder valorar el nivell de seguretat de les mesures aplicades: sotmetre's a un examen i, en funció del resultat obtingut, actuar on calgui.

S'ha establert un cicle de revisió per actualitzar polítiques, processos i eines de ciberseguretat?

És important mantenir-se actualitzat en aquest camp. Contínuament apareixen noves solucions de ciberseguretat, que són més eficients i que obliguen a evolucionar i a actualitzar els sistemes. No podem

LA IA HA
REVOLUCIONAT LA
CIBERSEGURETAT,
TANT PER BÉ COM
PER MAL

caure en l'error de pensar que, un cop dissenyat el pla de ciberseguretat, ja estàs protegit: has de seguir avaluant i aplicant les actualitzacions que van sorgint. Tenir material obsolet, malgrat que encara sigui funcional, és molt perillós precisament perquè pot ser vulnerable i no tens opció de protegir-lo. Un altre error és creure que alguna cosa, mentre funcioni, no cal canviar-la, i sí que cal, des del mateix moment que deixa de comptar amb les actualitzacions oficials del fabricant.

Quines són les principals preocupacions actuals en matèria de ciberseguretat?

Molts companys coincidiran amb mi que la IA ha revolucionat aquest camp, tant per bé –perquè és una gran eina per detectar i analitzar fonts d'informació i comportaments anòmals– com per mal, perquè a la vegada aporta més rapidesa i agilitat a l'hora de perpetrar atacs més massius i de més qualitat.

Quines millores es consideren prioritàries a curt i a mitjà termini?

A curt termini, seguir amb la conscienciació i formació dels treballadors. Ells són la porta d'entrada als sistemes i a la documentació i, per tant, un dels principals focus en què cal prestar atenció. A mitjà termini, seguir amb l'evolució contínua tant del programari com del maquinari i la xarxa de comunicacions. Tal com apuntava abans, els sistemes desactualitzats poden ser altament perillosos, siguin talla-

focs, servidors, sistemes operatius o el que sigui. Sistemes que avui són segurs, si demà es detecta alguna vulnerabilitat i no som capaços d'aplicar el *bug* de correcció perquè ja no va suportat pel fabricant, passen a ser una porta d'entrada per a l'atacant perquè la pugui utilitzar per accedir a aquell sistema i a la resta. També m'agradaria comentar que cal prestar especial atenció a la interconnexió dels elements que formen part una xarxa. S'han donat casos en què els servidors compten amb un sistema de seguretat òptim, però que la impressora que comparteix xarxa és vulnerable. Un atacant pot utilitzar un sistema vulnerable (com ara aquesta impressora) com a intermediari per entrar al servidor ja des de dins. Tot element que formi part d'una xarxa de comunicacions té el seu pes pel que fa a ciberseguretat.

JORDI NADAL

EL DIRECTOR GENERAL d'Andorra Telecom posa en relleu com l'actualització de la fibra òptica i l'impuls del 5G situen el Principat en un nou nivell de connectivitat i serveis digitals.

“El 5G d'alta velocitat arribarà al 91% de la població”

Com a empresa de telecomunicacions, Andorra Telecom juga un paper clau en la digitalització del país. Quins passos han dut a terme darrerament per facilitar aquest procés?

La connectivitat és un dels elements essencials per fer-ho possible, i en aquest sentit, enguany hem fet un salt molt rellevant quant a fibra òptica. Fins ara la xarxa permetia arribar a 1 Gbps, perquè els equips, instal·lats ja fa uns anys, no donaven per a més. Ara, però, hem actualitzat tota la infraestructura, de manera que la xarxa pot arribar als 10 Gbps. Això significa que cada llar i cada negoci d'Andorra tenen el potencial per assolir aquesta velocitat, sempre que els equips, com el rúter, l'ONT o la targeta de xarxa de l'ordinador, ho permetin. La fibra ja hi està preparada; la resta anirà evolucionant.

Quins canvis concrets s'han aplicat a les velocitats de la fibra?

Hem incrementat les velocitats de manera generalitzada. Les empreses, que estaven limitades a 1 Gbps, han passat totes a 2,5 Gbps simètrics amb l'internet professional. Si ho comparem amb el 2009, quan oferir 100 Mbps semblava una excentricitat, avui hem multiplicat aquella capacitat per 25. A les llars també hem fet una reassignació de velocitats: les que tenien 1 Gbps ara en tenen 2; les que tenien 700 Mbps passen a 1 Gbps, i

LA NOVA XARXA DE FIBRA ÒPTICA PERMET ASSOLIR ELS 10 GBPS DE VELOCITAT

les que anaven a 300 Mbps ara disposen de 500 Mbps. Tothom tindrà com a mínim 500 Mbps. Tot això ha implicat canviar rúters i equips, amb una inversió molt important, d'uns 4 milions d'euros, però no hem pujat les tarifes.

Quin impacte real notarà l'usuari amb aquestes millores?

Per exemple, per als creadors de contingut és especialment útil, perquè pujar vídeos a 2,5

Gbps redueix els temps d'espera dràsticament. La sensació general és de molta més fluïdesa: descarregar jocs és immediat, el teletreball guanya robustesa i les videotrucades tenen més qualitat. Amb velocitats baixes, quan en una mateixa llar algú mira vídeos i algú altre teletreballa, tot frena. Amb 100 Mbps aquesta fricció ja desapareixia i ara, amb 1, 2 o 10 Gbps, encara més. És una millora que, de manera pràctica, fa que tot funcioni més ràpidament i sense interrupcions.

També s'han incrementat velocitats de dades al mòbil?

Sí. Vam desplegar la primera fase del 5G el 2021 i ara estem acabant la segona, que incorpora noves antenes als nu-

clis poblats. Més de la meitat del país ja hi té accés. Amb aquesta tecnologia, les velocitats de baixada poden arribar als 2,5 Gbps. La pujada és molt inferior, al voltant dels 150 Mbps, perquè el mòbil és asimètric per definició. Per això, si un usuari vol fer estríming o penjar vídeos, és millor fer-ho amb la fibra. Amb aquesta fase deixarem completada les pròximes setmanes tota la part de ràdio del 5G, mentre que el core –la peça que permet funcionalitats avançades– el desplegarem més endavant, quan hi hagi casos d'ús més clars.

Què permet exactament aquest 'core' del 5G?

Serveix per habilitar serveis molt avançats, com la robotit-

zació d'entorns industrials, la digitalització de ports o operacions de cirurgia remotes. A Andorra, però, encara no hi ha un context que justifiqui la inversió immediata. Una de les funcionalitats que es podrien aplicar aquí és el que es coneix com a *slicing*, que permet reservar una part de la xarxa exclusivament per als cossos d'emergència. En situacions de col·lapse, ells tindrien sempre cobertura. És una tecnologia molt potent, però cal valorar quan i com aplicar-la.

Un cop desplegada del tot, la cobertura d'alta velocitat del 5G arribarà a tot el país?

Sí, serà d'àmbit nacional, com la del 4G. Però cal tenir en compte que la cobertura d'alta velocitat es dimensiona segons la població, no segons el territori. L'objectiu és arribar al 91% de la població, és a dir, als llocs on la gent viu o treballa. A les zones de muntanya o rutes d'excursió hi haurà 4G o 5G a velocitats més baixes.

En quin punt es troben els projectes d'intel·ligència artificial de la companyia?

Fa un parell d'anys que hi treballem intensament. Tenim un equip petit, però molt especialitzat, i desenvolupem dos tipus de projectes principals. D'una banda, els relacionats amb l'eficiència interna: automatitzem processos repetitius i tasques de poc valor. Un exemple clar és un procediment tècnic que abans requeria tot un matí i ara es pot realitzar en quinze minuts. N'hem implantat una dotzena durant aquest any.

I de l'altra?

De l'altra, tenim els projectes visibles per al públic. Un dels més significatius és l'atenció automàtica al telèfon 111. Entre les nou del vespre i les vuit del matí, les trucades les atèn una IA, i ja hem gestionat més d'un miler de trucades amb

LA IA ENS PERMET
AUTOMATITZAR
MOLTS DELS
PROCESSOS MÉS
REPETITIVS

molt bon resultat. Hem vist que és capaç de fer front a consultes complexes, de dictats de set o vuit xifres i de repetir-les fins que el client ho confirma. És un exemple clar d'un servei d'IA pràctic i útil que ens ha permès ampliar l'horari d'atenció.

Utilitzen IA també per analitzar dades?

Sí. Tenim prop d'un centenar d'usuaris interns que fan servir IA per analitzar informes, preparar presentacions, estu-

diar mercats i fer anàlisis en profunditat. Hem adquirit llicències que garanteixen que les dades no s'utilitzen per entrenar models externs. Treballem sobretot amb OpenAI, però els programadors fan servir altres eines. Som prudents amb la informació confidencial, però intentem fomentar al màxim que els empleats integren la IA en el seu dia a dia.

Com es treballen la sostenibilitat i la responsabilitat corporativa a Andorra Telecom?

La sostenibilitat és un pilar important per a nosaltres. Ens esforçem en el reciclatge, a reduir la petjada de carboni i a minimitzar el consum elèctric. Tenim un acord amb FEDA que garanteix que tota l'energia que consumim és verda. Hem fet el càlcul per usuari, conver-

I en l'àmbit social?

En aquest àmbit treballem principalment per potenciar la igualtat de gènere en un sector tradicionalment masculinitzat, i participem en iniciatives per atraure més noies cap a carreres tecnològiques. També hem posat molt el focus en el benestar digital i en la protecció dels menors.

En relació amb això, han creat una SIM per als usuaris més joves.

Sí, és una SIM que bloqueja automàticament webs inapropiades. A més, també hem desenvolupat un sistema perquè les famílies puguin gestionar restriccions des del wifi de casa. Són eines tècniques que funcionen amb filtratge professional i que assegurin un ús segur dels dispositius.

La ciberseguretat és un altre àmbit clau de la digitalització. Quin paper hi juga Andorra Telecom?

La ciberseguretat és un repte creixent, tant a Andorra com arreu del món. Les grans empreses han estat sempre objectiu de ciberatacs, però ara també ho són les petites i mitjanes, perquè l'esforç per atacar-les és menor i sovint estan menys protegides. Per això hem impulsat que Diquital lideri els projectes de ciberseguretat tant d'Andorra Telecom com de moltes empreses del país. A més, aquesta filial nostra també ofereix serveis d'automatització, que no són exactament d'IA, però que resulten igualment útils per millorar processos i reforçar la protecció.

FEDA

FEDA

El despatx tècnic d'explotació de FEDA.

Preveure tensions futures

LA DIGITALITZACIÓ ÉS ESSENCIAL PER ANTICIPAR-SE A L'ALTA DEMANDA

La innovació permet a les entitats i organismes avançar-se a les problemàtiques i oportunitats que es poden trobar en un futur i fer-ho explorant les diferents vies que hi ha a l'entorn i les que es puguin inventar. Per això FEDA compta amb un departament d'Innovació que a través dels grans reptes que afronta el sector energètic explora solucions que puguin aportar valor.

Un dels principals reptes que afronten les xarxes elèctriques d'arreu del món és la creixent demanda elèctrica fruit dels processos de descarbonització i de la transició energètica. A Andorra, aquesta ve i vindrà donada per la mobilitat o la calefacció. L'increment de vehicles elèctrics, tant per ús intern com per visites de turistes, o el progressiu

basculament de la calefacció de gasoil cap a equips d'aerotèrmia o radiadors, fan que la demanda elèctrica sigui cada vegada major i, concretament, que a l'hivern les puntes de potència siguin cada vegades més fortes. Per una altra banda, els mercats elèctrics pateixen períodes d'alta volatilitat de preus que afecta una part de la importació d'energia, que està exposada a preus de mercat.

Davant d'aquests reptes hi ha diverses alternatives: es poden fer més inversions en ampliacions de la xarxa elèctrica i continuar amb la línia de tancar contractes de compra d'energia amb preus fixes a llarg termini, i també es poden trobar altres maneres de gestionar les puntes de demanda o els preus cars. En aquest

LA TRANSICIÓ
ENERGÈTICA PORTA
ASSOCIAT UN
AUGMENT DEL
CONSUM ELÈCTRIC

FEDA TREBALLA EN
LA "FLEXIBILITAT"
PER PODER FER
FRONT A AQUEST
IMPORTANT REPT

punt entra en joc la "flexibilitat", una solució que s'ha començat a desenvolupar recentment als països veïns. Precisament, aquest és el repte en el qual està immers el departament d'Innovació de FEDA, que dirigeix Daniel Fernández.

Què és la flexibilitat en termes elèctrics?

La flexibilitat (*Demand Response*) es defineix com la capacitat que té una instal·lació d'ajustar temporalment la seva potència –ja sigui reduint, incrementant o desplaçant-la en el temps–, en resposta a unes condicions i senyals externs prèviament pactats.

De manera pràctica estem parlant d'aturar o desplaçar certs consums, associats a serveis específics, un període

ES PODEN MODULAR ELS PICS DE DEMANDA SENSE QUE L'ESTABILITAT DE LA XARXA PERILLI

de temps curt (30 minuts, una hora o màxim dues hores). A canvi d'aquesta "interrupció", el client pot rebre una compensació pactada.

Per poder implementar aquesta flexibilitat, primer s'ha de fer un estudi detallat del perfil de consum i analitzar els processos i equipaments de les instal·lacions. La finalitat és, amb una mínima afectació al servei del client, poder eliminar o desplaçar càrregues de consum a períodes més favorables per a la distribuïdora, evitant puntes de potència o preus de mercat cars.

Un cas típic de flexibilitat seria poder reorganitzar processos per poder fer aturades en períodes de tensió de la xarxa elèctrica o en períodes de preus cars. Un altre cas podria ser treballar amb la inèrcia tèrmica de certs serveis (calefacció, refrigeració...), intensificant el seu ús les hores abans de la interrupció i tornant a reactivar el servei després del període pactat de flexibilitat.

En definitiva, en termes de flexibilitat, el que FEDA està treballant és poder preveure escenaris de futur en què poder modular els pics de demanda sense que es posi en risc, en cap moment, l'estabilitat de la xarxa ni les necessitats dels clients.

Gràcies a iniciatives com la flexibilitat de la demanda que pilota el departament d'Innovació, FEDA manté el compromís d'afavorir l'electrificació i la transició energètica, i assolir la neutralitat en carboni vers el 2030.

La presa de Ràmio, on s'ha provat el sistema de telecomanda.

GESTIÓ A DISTÀNCIA

LA TELECOMANDA DE PRESES, UN DELS DARRERS REPTES DE LA COMPANYIA

La gestió d'obertura i tancament de les preses dels llacs d'alçada és un dels reptes que els equips de FEDA han afrontat al llarg del darrer any. L'estudi i la implementació de sistemes de telecomanda, que permetin realitzar aquesta obertura o tancament a distància, són cabdals a l'hora de poder fer una gestió més eficient i, sobretot, en temps real dels cabals d'aigua que passen per les rescloses.

El primer repte que s'ha afrontat és tenir electricitat constant a les zones dels llacs d'alçada. Una vicissitud que s'ha pogut solucionar gràcies a les energies renovables. La combinació de plaques fotovoltaïques (o una microturbina hidroelèctrica) i bateries permeten tenir sempre electrici-

tat disponible per fer funcionar els sistemes de telecomanda. A més a més, aquesta energia també alimenta les estacions climàtiques que emmagatzemen dades rellevants sobre el clima.

Aquesta combinació de generació i emmagatzematge permetrà monitorar i controlar a distància l'obertura i el tancament de la presa. Actualment, el sistema ja està en fase de proves tant a Ràmio com al llac de la Vall del Riu. Així doncs, i gràcies a aquest avenç tecnològic, es millora la gestió i el manteniment del cabal ecològic del riu, alhora que es comptarà amb un seguiment a temps real dels nivells d'aigua, una informació clau per garantir una gestió més eficient i sostenible del sistema.

Estalviar energia és sembrar futur

El que fem avui és el que recollirem demà

FEDA

IA al comú: un pas cap a l'administració del futur

LA CORPORACIÓ ENCAMPADANA POSA EN MARXA UNA PLATAFORMA AMB AQUESTA TECNOLOGIA PER ATENDRE CONSULTES I GENERAR DOCUMENTS

El comú d'Encamp fa un pas decisiu en la modernització administrativa amb la posada en marxa d'una nova plataforma corporativa d'intel·ligència artificial (IA). L'objectiu: adaptar els serveis públics a les noves necessitats tecnològiques i administratives per situar-se a l'avantguarda de la digitalització en l'àmbit comunal andorrà.

El projecte se suma a altres iniciatives recents de la corporació comunal per simplificar processos i reforçar la tramitació electrònica. Aquestes mesures, desplegades durant els darrers anys, han permès millorar l'eficiència

EL PROJECTE SE SUMA A ALTRES INICIATIVES PER REFORÇAR ELS TRÀMITS DIGITALS

EL NOU SISTEMA ÉS FRUIT D'UNA ANÀLISI A FONS AMB TOTS ELS DEPARTAMENTS COMUNALS

cia interna i l'accessibilitat de l'administració tant per als ciutadans com per als treballadors públics.

DUES FUNCIONS CLAU

Després d'una anàlisi exhaustiva amb tots els departaments comunals, l'administració ha identificat diversos punts susceptibles de millora mitjançant l'automatització i la intel·ligència artificial. Amb vista al 2026 s'impulsarà una primera iniciativa que consistirà en una nova plataforma que incorporarà dos mòduls principals: un xatbot corporatiu intel·ligent i un generador automàtic de documents.

El xatbot podrà respondre consultes formulades en llenguatge natural, integrant-se a la intranet comunal i que serà accessible també des de dispositius mòbils. Oferirà informació estructurada sobre procediments, normativa, serveis o manuals, amb capacitat multilingüe i gestió contextual de converses.

El generador de documents facilitarà la creació de plecs de bases, informes, resolucions, contractes i altra documentació administrativa. El sistema partirà de plantilles intel·ligents i permetrà exportar en diversos formats, reduint càrrega burocràtica i minimitzant els errors.

TRANSFORMACIÓ **DIGITAL**

COMÚ D'ORDINO

SEU ELECTRÒNICA | PORTAL DE TRANSPARÈNCIA PLATAFORMA DE CONTRACTACIÓ | CIBERSEGURETAT

Al Comú d'Ordino estem compromesos amb els ciutadans per agilitzar i facilitar la relació amb la Administració Pública mitjançant la tecnologia.

www.ordino.ad

ORDINO
Reserva de biosfera

LA MASSANA

COMÚ DE LA MASSANA / EDUARD COMELLAS

Una treballadora de Tràmits mostra el funcionament de la nova app a un ciutadà.

Aposta per l'atenció digital

EL COMÚ AVANÇA EN EL PROCÉS DE DIGITALITZACIÓ QUE PERMETRÀ FER GAIREBÉ TOTS ELS TRÀMITS EN LÍNIA

El comú de la Massana continua avançant en la digitalització dels serveis, amb l'objectiu que pràcticament tots els tràmits es puguin realitzar *online*, de manera còmoda i segura, sense necessitat de desplaçar-s'hi presencialment. Actualment, gairebé tots els tràmits estan disponibles a la Seu electrònica del comú, accessible a través de *lamassana.ad*. Des de sol·licituds fins a inscripcions i llicències, la ciutadania pot gestionar els tràmits de manera àgil i ràpida des de qualsevol dispositiu.

En aquests moments s'estan realitzant en línia una quarta part dels tràmits. El

més sol·licitat és la inscripció a activitats de l'Esplai (39%), seguit de l'ocupació de via pública (22%). També hi ha un volum important de gestions relacionades amb el cens de població, el cadastre i al·legacions a un constat d'infracció.

La voluntat és anar incrementant aquest volum de tràmits *online* de forma progressiva. Per això, el comú dona suport a les persones que volen realitzar-los, oferint assessorament tant al servei de Tràmits com a la Casa Pairal per a la gent gran, garantint d'aquesta manera que ningú quedi exclòs de la transició digital. La finalitat és fomentar

l'ús de la Seu electrònica per tots els beneficis que suposa, com ara estalviar temps, evitar desplaçaments i simplificar gestions administratives.

Per facilitar encara més l'accés a tots els serveis i informació, el comú ha llançat l'aplicació La Massana +, un portal global en què es poden consultar notícies, agenda, informació turística, comprar entrades i realitzar tràmits. L'app permet centralitzar tota la gestió en un sol punt, de manera pràctica i senzilla, i està disponible per a les principals plataformes mòbils.

A més, en aquests moments s'està introduint la in-

CONSULTES

SUPORT AL SERVEI DE TRÀMITS I A LA CASA PAIRAL

Si necessiteu ajuda per obtenir el certificat digital o per fer qualsevol tràmit en línia, les tècniques del servei de Tràmits estan a la vostra disposició. A més, les persones grans també poden rebre assessorament, a les tardes, a la Casa Pairal. No dubteu a preguntar, som aquí per ajudar-vos a fer totes les gestions de manera fàcil i segura.

tel·ligència artificial per millorar les diferents plataformes. Una de les millores que s'aplicaran aviat és la integració d'aquesta tecnologia a la centralita telefònica, per oferir una atenció de qualitat i continuada les 24 hores durant tots els dies de l'any.

Amb aquests avenços, la Massana vol canviar la tendència de la presència física, fent que els tràmits en línia esdevinguin la primera opció per a la ciutadania, per tots els avantatges que això comporta.

La transformació digital del comú no tan sols facilita la vida a la ciutadania, sinó que contribueix a una administració més sostenible, eficaç i adaptada al context actual.

ANDORRA LA VELLA

Radiografia dels negocis

UNA NOVA EINA INTEGRARÀ LES DADES DEL CADASTRE I DE LES EMPRESES

COMÚ D'ANDORRA LA VELLA / TONY LARA

El comú d'Andorra la Vella està treballant en una nova eina digital avançada que oferirà una radiografia completa i actualitzada del teixit econòmic de la parròquia. Es tracta d'un sistema d'informació que integrarà totes les dades disponibles sobre les empreses i que permetrà consultar-les a través de quadres de comandament intuïtius i visuals.

La nova plataforma té el seu antecedent més immediat en la web del cadastre, al qual poden accedir tots els ciutadans. Es tracta d'un sistema d'informació territorial (SIT), l'equivalent al *Geographic Information System* anglosaxó, que és consultable a l'adreça sit.andorralavella.ad/cadastre i que permet gestionar i visualitzar informació

El conseller Marc Torrent mostrant la nova eina digital.

LA INFORMACIÓ ES PODRÀ CONSULTAR AMB UN QUADRE DE COMANDAMENT INTUÏTIU I VISUAL

sobre les propietats i el territori a través de mapes interactius. Els ciutadans poden, així, clicar en una determinada parcel·la i obtenir informació com ara la superfície total i construïda o els usos per a cadascun dels immobles que acull. Els propietaris tenen, a més, l'opció d'obtenir informació suplementària de valor sobre els seus terrenys.

El SIT permet geolocalitzar parcel·les amb precisió sobre un mapa, integrar dades jurídiques, topogràfiques i urbanístiques, i analitzar el territo-

ri per a planificació urbana o gestió d'infraestructures.

El comú ha fet un pas més endavant establint un diàleg fluid entre aquesta eina i la plataforma interna de gestió tributària. La connexió de les dues grans bases de dades permetrà conèixer la ubicació exacta dels comerços, la seva tipologia, superfície, activitat, estat d'ocupació i classificació sectorial, entre altres dades. I, a més, també oferirà la geolocalització de l'activitat econòmica i la segmentació per tipus de negoci o antiguitat.

L'objectiu és disposar d'una visió global del comerç i facilitar la presa de decisions. Gràcies a l'eina, el comú podrà detectar l'activitat de cada zona, identificar locals buits o conèixer on hi ha més rotació de negocis. La in-

TRÀMITS EN LÍNIA

PROCÉS DE DIGITALITZACIÓ EN MARXA

El comú ha activat la Seu electrònica i el catàleg de tràmits, que permet una quarantena de gestions digitals gratuïtes. El treball se centra ara en els certificats digitals, que suposen el volum més important i que es preveu tenir operatius en les pròximes setmanes. La resta de tràmits, que impliquen pagament, s'incorporaran al catàleg al llarg de l'any vinent.

formació serà clau per definir estratègies de dinamització i per planificar noves polítiques de suport.

El projecte també té una segona fase prevista: la creació d'un visor públic accessible des del web del comú, en què es podran consultar les dades bàsiques sobre comerços i activitats econòmiques.

El conseller de Transformació Digital i Sostenibilitat, i d'Habitatge, Marc Torrent, ha explicat que el sistema d'informació territorial ha de ser un primer pas per canviar la manera de treballar i fer més eficient la presa de decisions polítiques i tècniques, "amb una base de dades sòlida i fiable". Alhora, dota de més transparència l'administració, i "garanteix l'accés a una font fiable d'informació objectiva i clara", ha subratllat.

QUIM DOLSA

EL CÒNSOL MENOR i conseller de Finances, Compres i TIC del comú d'Escaldes-Engordany detalla els esforços de la corporació per digitalitzar bona part dels tràmits administratius.

“La ciutadania podrà accedir al comú en un sol clic”

El comú està invertint molt en la digitalització. Quin és l'objectiu?

El nostre objectiu és clar: facilitar la vida a la ciutadania. La digitalització no és un fi en si mateix, és una eina perquè els tràmits siguin més fàcils, més ràpids i més transparents. Volem que relacionar-se amb l'administració sigui senzill i còmode, sense barreres innecessàries.

L'administració electrònica ja és una realitat. Amb què estan treballant ara?

El nostre equip d'informàtica va preparar un primer full de ruta (2023-2025), amb el qual hem desplegat l'expedient electrònic, que ja permet fer bona part dels tràmits en línia. Ara estem preparant una segona fase de tres anys, que culminarà amb la posada en marxa de l'Oficina Virtual Tributària. Serà l'última gran peça per completar l'administració 100% digital, per a qui la vulgui utilitzar.

Què canviarà per al ciutadà?

A excepció de casos molt concrets, es podrà fer pràcticament tot sense moure's de casa: consultar expedients, demanar certificats o gestionar pagaments. Volem que, si ho desitja, la ciutadania pugui accedir al comú en un sol clic.

En pot posar algun exemple?

Una persona que vol fraccionar un pagament ho podrà demanar sense necessitat de venir presencialment al comú.

LA DIGITALITZACIÓ
SUMA, PERÒ NO
SUBSTITUEIX
L'ATENCIÓ
PRESENCIAL

Dit d'una altra manera, el que permetrà l'administració electrònica és un autoservei del ciutadà sense sortir de casa, si així ho vol. En altres paraules, donar autonomia a l'administrat.

Els canvis també beneficiaran les empreses?

Per descomptat. L'objectiu és simplificar i agilitzar els tràmits tant per a les persones com per a les empreses. El nou sistema permetrà fer gestions de manera més flexible,

amb menys burocràcia i més autonomia, adaptant-se també a les necessitats del teixit empresarial. En definitiva, volem una administració més accessible per a tothom: persones físiques i jurídiques.

Això vol dir que desapareixerà l'atenció presencial?

En cap cas. La digitalització suma, però no substitueix. Hi haurà sempre l'opció presencial, perquè l'administració s'ha d'adaptar a tothom: també a aquelles persones que prefereixen el tracte personal o no se senten còmodes amb l'entorn digital. La proximitat continuarà sent prioritària.

Quan estarà del tot operativa l'Oficina Virtual Tributària?

Preveiem posar-la en funciona-

ment el 2027. Durant l'any que ve farem la feina interna més important: revisar, simplificar i ordenar tots els processos per integrar-los al nou sistema amb garanties. Ja hem adquirit la plataforma, i ara toca preparar el terreny perquè funcioni d'una manera àgil i eficient.

És, per tant, una aposta a mitjà termini.

Exacte. I per això també hi participa activament la minoria: és un projecte de parròquia, no de mandat i, per tant, sense cap color polític. L'objectiu és deixar una administració més moderna, més accessible i més transparent, centrada en el que realment importa: el dia a dia de les persones.

Una nova etapa per enfortir la confiança digital

La transformació digital que està vivint Andorra és ràpida, profunda i transversal. Afecta la manera com treballem, com ens relacionem amb les administracions, com consumim informació i com accedim a serveis essencials. Aquest canvi tecnològic, que aporta oportunitats enormes per al país, també exigeix una mirada responsable sobre la protecció de dades personals, que és avui un element essencial per garantir la confiança en qualsevol iniciativa digital. Amb aquesta convicció vaig assumir la direcció de l'APDA el mes d'octubre del 2025.

La protecció de dades té un valor que va més enllà del compliment normatiu. És una eina democràtica que expressa el respecte per la dignitat de les persones i que permet que la modernització tecnològica avanci de manera segura. Quan la ciutadania entén que els seus drets estan garantits i que les institu-

cions treballen amb criteris clars, la digitalització es converteix en un factor de cohesió i no de desconfiança. En aquest context, el paper de l'APDA és contribuir a crear les condicions perquè aquesta confiança existeixi, es reforci i s'estengui a tots els àmbits del país.

Una de les prioritats d'aquesta nova etapa és potenciar la formació i la transmissió de coneixement. La

L'objectiu és que la protecció de dades sigui un pilar natural de la digitalització

protecció de dades és una matèria tècnica, però afecta la vida quotidiana de tothom, i només serà plenament efectiva si és entesa i integrada per les administracions, les empreses i la ciutadania. El repte no és només complir una llei, sinó adquirir una cultura digital madura. Per això, l'APDA vol facilitar eines, criteri i comprensió perquè totes les persones puguin desenvolupar els seus projectes amb seguretat i amb plena consciència dels riscos i obligacions associats al tractament d'informació i de dades.

Aquest esforç formatiu és especialment important en un moment en què la tecnologia evoluciona amb rapidesa. La irrupció de la intel·ligència artificial, l'ús intensiu de dades, els nous models d'interoperabilitat o els serveis digitals que s'estan desplegant al país generen preguntes legítimes. Davant d'aquest escenari, l'APDA ha de ser un referent tranquil, ferm i pedagògic, capaç d'explicar amb claredat els principis que han de guiar aquesta transformació. La innovació no és incompatible amb els drets; al contrari, quan es desenvolupa amb criteris de proporcionalitat i respecte, esdevé més robusta i sostenible.

També és necessari que la protecció de dades formi part del debat públic sobre el futur digital del país. Les administracions i les organitzacions privades estan fent un esforç notable per modernitzar-se, i aquest procés requereix cooperació, diàleg i criteris compartits. L'APDA treballarà per contribuir a un entorn en què el tractament de dades es faci amb prudència, transparència i responsabilitat, tenint present que la confiança no s'improvisa: es construeix amb coherència i amb una comunicació clara amb la ciutadania.

El nostre objectiu és que la protecció de dades esdevingui un pilar natural de la digitalització del país. Una eina que acompanya, que orienta i que dona seguretat. Andorra està immersa en una transformació que marcarà les pròximes dècades i aquesta transformació ha de situar sempre la persona al centre. En aquest camí, l'APDA vol actuar amb rigor, amb sensibilitat i amb una voluntat clara de servei públic, consolidant una cultura digital basada en el respecte i la confiança.

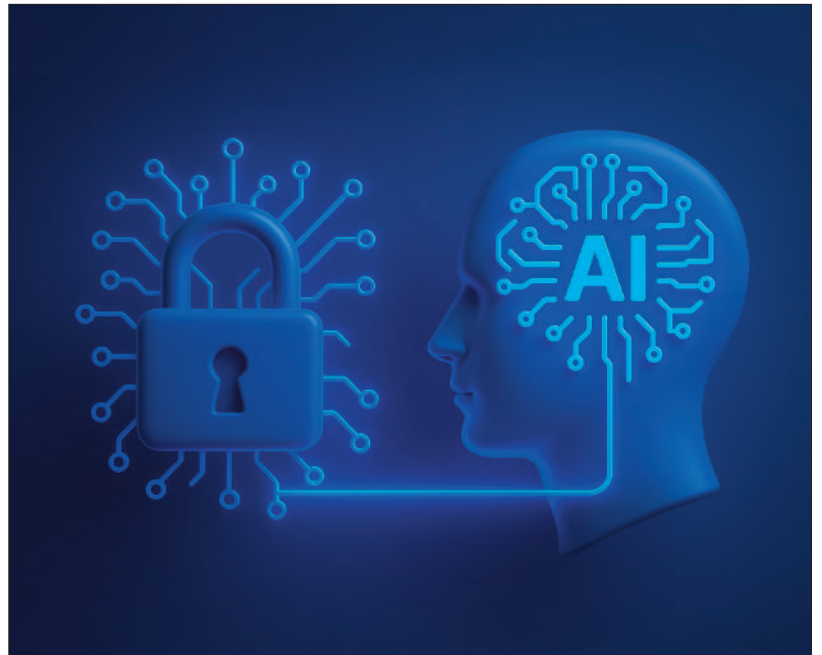
De les calculadores a la IA

Sempre m'havien dit que quan es van crear els fulls de càlcul, als anys vuitanta, molts empleats verificaven els resultats amb la calculadora. Vaig fer cerques per corroborar la veracitat d'aquesta llegenda urbana, que em despertava curiositat, i vaig trobar un article de *The Washington Post*, del 1986, que explica la protesta de professors de matemàtiques contra "la integració de la calculadora al programa de matemàtiques escolar a tots els nivells en treballs de classe, deures i avaluació". Se'm planteja la pregunta: com pot ser que s'anés en contra de l'ús d'una eina que permet simplificar els càlculs i així dedicar més temps a altres tasques de reflexió?

Em permeto fer el paral·lelisme (molt simplificat) amb una eina tecnològica molt actual: la intel·ligència artificial (IA). En sentim a parlar perquè des de fa uns anys s'ha apropiat l'ús al públic general, a través de xatbots basats en models de llenguatge extens.

Tot i que l'ús de les calculadores o dels fulls de càlcul no té la mateixa complexitat tecnològica que els xatbots intel·ligents (ni de bon tros!), considero que la por al desconegut és similar. Vam aprendre a fer servir una calculadora i a configurar correctament les fórmules dels fulls de càlcul i cal que aprenguem a usar aquesta nova eina per fer-ho de manera segura.

Per això, cal recordar que la IA que utilitzem és un model de llenguatge i no un model de fets. En poques paraules, els models de llenguatge extens són un model matemàtic probabilístic: el sistema treballa amb paraules, frases i estructures lingüístiques, però no disposa d'un coneixement objectiu, ni entén què és cert o fals; és el motiu principal del que s'anomenen les al·lucinacions de la IA. En essència, un model de llenguatge extens calcula les probabilitats que certa paraula segueixi una cadena de paraules donada prèviament. De quines dades extreu aquesta probabilitat? Aquí és on entra el terme *gran*: es nodreixen de conjunts de dades molt grans.

En aquest punt de l'article, ja no us ronda tant la pregunta: per què la inspectora de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades personals escriu sobre la IA i els xatbots i no sobre dades personals? Els xatbots s'entrenen amb moltes dades, entre les quals es troben dades personals.

És essencial que tant en el moment de configurar la IA com en el moment d'utilitzar-la, es tingui en compte la protecció de dades des del disseny i per defecte. Això implica que hi hagi les mesures de seguretat suficients per protegir la informació incorporada als xatbots i que s'informi de manera transparent sobre com es processen les dades, així com garantir la recollida d'un consentiment explícit.

Tot i això, perquè aquestes mesures de seguretat siguin efectives, cal que els usuaris prenguem consciència de la importància de la privacitat i assumim un paper actiu en la protecció de les nostres dades personals. Una manera senzilla de fer-ho és ajustar les configuracions de privacitat als dispositius i serveis que utilitzem, així com revisar les opcions de seguretat, activant la verificació en dos passos.

La feina de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades Personals, el correcte compliment per part de les empreses i entitats del país, així com la conscienciació del públic general, permetran minimitzar els riscos i mantenir el control sobre la informació personal en un món que cada cop és més digitalitzat.

La protecció de dades s'ha de tenir en compte en configurar i en utilitzar la IA

CAMBRA DE COMERÇ, INDÚSTRIA I SERVEIS

Empreses que innoven, empreses que lideren

LA CCIS CONSOLIDA EL COMPROMÍS AMB LA DIGITALITZACIÓ EMPRESARIAL

L'acompanyament en la digitalització de les empreses s'ha consolidat com un dels eixos estratègics de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis (CCIS), que al llarg d'aquest 2025 ha reforçat encara més el seu compromís en aquest aspecte.

A través de formacions, conferències i la facilitació de diverses eines, la Cambra ha treballat per impulsar la transformació digital i preparar les empreses del país davant els reptes que planteja un entorn econòmic cada vegada més tecnològic.

En aquesta línia, la institució ha creat un cicle de conferències i taules rodones sobre tecnologia dedicades a aspec-

El president de la CCIS, Josep M. Mas.

Una de les ponències del cicle sobre digitalització.

L'ENTITAT HA IMPULSAT UN CICLE DE PONÈNCIES I TAULES RODONES SOBRE TECNOLOGIA

tes com ara la intel·ligència artificial, la ciberseguretat o la gestió de dades. Les jornades, organitzades amb el suport d'Andorra Digital, Andorra Business i Actinn, busquen oferir coneixements pràctics i generar espais de connexió entre empreses i experts.

El cicle es va inaugurar el 27 de gener amb la jornada *IA en acció: transformació i futur empresarial*. L'acte va oferir una visió integral sobre com la intel·ligència artificial pot convertir-se en una palanca de futur per a les empreses.

La segona jornada, celebra el 20 de novembre sota el títol *Ciberseguretat 360°*, va posar el focus en la necessitat urgent de protegir els actius digitals davant d'un entorn cada cop més complex.

Amb l'objectiu de conscienciar i capacitar les empreses, l'expert en ciberseguretat Bruno Pérez va obrir la sessió amb una ponència que combinava experiència tècnica i reflexió personal. Pérez va destacar que la tecnologia té un vessant profundament humà i que "molts cops caiem en l'error de centrar-nos en els tecnicismes i oblidar el mal que es pot fer a les persones".

La jornada es va completar amb una taula rodona en què empreses andorranes van compartir experiències reals d'atacs informàtics i van debatre amb especialistes sobre

RECOMANACIONS

ALERTA DAVANT ELS FRAUS

Els atacs digitals han augmentat un 38% entre el 2024 i el 2025, i el 60% de les pimes han patit intents de frau. Davant aquest increment, la Cambra promou bones pràctiques per identificar i prevenir les estafes: verificar els remitent dels correus, no clicar enllaços sospitosos ni facilitar dades personals, i utilitzar sempre els canals oficials per contactar amb empreses o institucions.

estratègies de protecció i resiliència digital.

El cicle de conferències continuarà el primer trimestre del 2026 amb una jornada dedicada a l'enginyeria de dades. La Cambra vol destacar amb aquesta tercera sessió la importància de la dada com a base per a la presa de decisions empresarials i institucionals, així com la necessitat d'un ús més eficient i segur de la informació.

La formació continua sent un dels pilars fonamentals de la CCIS, que ja ha format més de 200 professionals. Per al 2026, es preveu impulsar cursos més específics i adaptats a cada sector, per tal de facilitar la implementació efectiva de la tecnologia i garantir que cap empresa quedi enrere en el procés de digitalització, clau per a la competitivitat.

Inverteix mentre gastes

3%

Fins al 31 de desembre el **3 % del que gatis** cada mes amb la teva targeta s'ingressarà a la teva **cartera automatitzada**.

**Apunta't a l'app i
comença a invertir!**

myandbank

Promoció aplicable exclusivament a clients amb cartera automatitzada amb un import mínim de 1.000 € invertits. Myandbank és un banc 100% digital, un nou canal comercial d'Andorra Banc Agricol Reig, SA. (Andbank). Andbank opera amb el Número de Registre Tributari (NRT) A700158F, el núm. de Registre Societats Mercantils 5008. i el núm. de registre a l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) EB 01/95. Per a més informació, contacta amb hola@myandbank.com o al 881 960.

ANDBANK

Mitjans de pagament i ciberseguretat: desafiaments i oportunitats

Quan utilitzem el mòbil per realitzar pagaments en comerços o compartir diners amb un familiar, la ciberseguretat no és generalment al centre de la nostra atenció, encara que hauria de ser-hi. No es tracta de generar alarma, sinó d'entendre que conèixer el funcionament dels pagaments digitals i les possibles vulnerabilitats ens converteix en usuaris més conscients i protegits.

Andorra ha experimentat una ràpida transformació dels pagaments en els últims anys. Potser la fita que va marcar el començament d'aquest pro-

cés va ser l'arribada dels pagaments immediats entre persones amb Bizum de la mà de Myandbank. Si fa menys d'una dècada transferir diners dins del país, i més encara a altres països, implicava dies, avui pots enviar euros a qualsevol banc europeu en segons. Targetes al mòbil, pagaments sense contacte, transferències immediates: ja són usades per tots.

No obstant això, a mesura que els processos de pagament se simplifiquen i agilitzen, les precaucions per garantir la seguretat s'han de reforçar. El Principat ha vist

ELS PAGAMENTS IMEDIATS AMB BIZUM VAN ARRIBAR DE LA MÀ DE MYANDBANK

A MESURA QUE ELS PAGAMENTS SE SIMPLIFIQUEN S'HA DE REFORÇAR LA SEGURETAT

com ciberdelinqüents recorren a tàctiques sofisticades, des de la falsificació de SMS bancaris dirigits a obtenir contrasenyes, comproment correus electrònics per accedir a la banca en línia, fins a casos d'enginyeria social altament elaborada. Aquestes amenaces combinen tant força bruta (enviaments massius i indiscriminats) com anàlisi intel·ligent de patrons i manipulació psicològica per vulnerar la seguretat de l'usuari.

Els bancs andorrans han incorporat en els últims anys un conjunt de mesures tècniques, organitzatives i operatives dis-

L'AUTENTICACIÓ REFORÇADA DEL CLIENT ÉS UN PILAR PER EVITAR ELS CIBERDELICTES

L'EFFECTIVITAT DE LES MESURES DE SEGURETAT DEPÈN EN GRAN MANERA DEL CIUTADÀ

senyades per salvaguardar la seguretat dels pagaments digitals i la protecció dels clients davant amenaces cada vegada més sofisticades. Aquestes mesures parteixen del desplegament de tecnologies de xifratge de la informació, que protegeixen la confidencialitat de les transaccions i les dades personals durant tot el procés de pagament. A més, cada entitat financera implementa sistemes de detecció i monitoratge de possibles fraus, capaços d'identificar patrons anòmals o conductes sospitoses. Un altre pilar fonamental de l'estratègia de seguretat bancària és l'autenticació reforçada del client: actualment, la majoria dels pagaments i operacions sensibles requereixen processos de doble autenticació, combinant almenys dos factors independents com a contrasenyes, biometria (empremta dactilar o reconeixement facial) i codis de validació enviats a dispositius de confiança.

Però la seguretat tecnològica va molt més allà de la infraestructura tècnica; els bancs també promouen una cultura preventiva mitjançant formació especialitzada i campanyes de conscienciació que fomenten pràctiques responsables en els empleats i clients per evitar la suplantació o atacs perpetrats a través de l'enginyeria social. Aquest

equilibri de tecnologia, processos i educació és clau.

És fonamental comprendre que, encara que les entitats inverteixin en seguretat, l'efectivitat d'aquestes mesures depèn en gran manera de la interacció del ciutadà amb les eines digitals. Comprendre els riscos i adoptar hàbits adequats és la millor defensa per a cada usuari. No es requereix una formació tècnica avançada, sinó disposició per reconèixer senyals d'alerta, seguir protocols segurs i mantenir una actitud prudent davant l'inusual.

La protecció personal enfront dels riscos dels pagaments digitals es construeix sobre hàbits simples però consistents, que, en el seu conjunt, generen una defensa efectiva. El primer és establir contrasenyes robustes i úniques per a cada servei financer. Així mateix, convé ser selectiu respecte d'on es comparteixen dades personals, evitant escriure informació sensible en correus, no respondre a missatges SMS que demanin confirmació de dades i descarregar només aplicacions del banc des de

fonts oficials verificades. Finalment, mantenir dispositius actualitzats amb els últims pagaments de seguretat, evitar xarxes wifi públiques sense protecció per a transaccions sensibles i conrear una actitud d'escepticisme justificat davant l'inusual o urgent, constitueixen mesures preventives que transformen significativament el perfil de seguretat personal en l'entorn digital.

Javier Planelles. Director general adjunt de tecnologia i operacions. Andbank

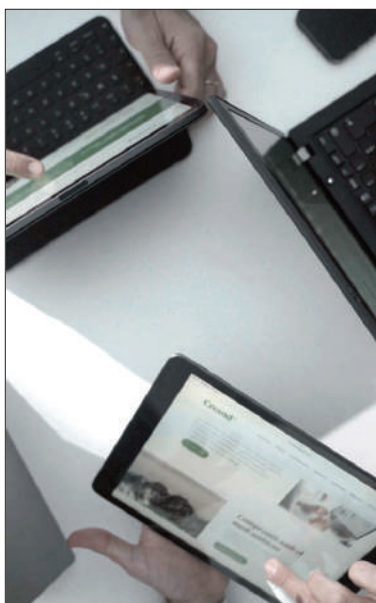
La digitalització és un imperatiu

Segons l'últim Eurobaròmetre disponible sobre la manera en què els europeus interactuem amb els serveis financers, el 73% declara sentir-se comfortable fent servir la banca en línia. Es tracta d'una dada significativa que suposa un gran avenç, però si ho comparem amb els països nòrdics, que tenen taxes d'adopció superiors al 90%, es posa de manifest la necessitat d'accelerar la transformació digital per arribar a tothom amb serveis segurs i inclusius.

En una societat enfocada a la productivitat, en què tothom camina de pressa pel carrer mentre respon a una trucada o envia un WhatsApp per assolir la següent fita del dia, les entitats estem obligades a adaptar-nos per donar resposta a aquests nous hàbits que exigeixen immediatesa i ubicuitat per continuar acompanyant els nostres clients. La transformació digital ha passat de ser una opció a ser una necessitat per continuar sent competitiu.

Sovint tendim a associar la transformació digital amb la tecnologia. I és imprescindible triar bé les tecnologies que ens permeten millorar l'eficiència i aportar més valor com, per exemple, el núvol, la intel·ligència artificial, la robotització i la cadena de blocs. Tanmateix, malgrat ser un mitjà essencial, la tecnologia no pot existir per si mateixa.

L'adopció d'aquestes noves pautes tecnològiques ha d'anar acompanyada de la revisió dels processos, tot evitant la digitalització estricta i redefinint-los de tal manera que ens permetin evolucionar cap a serveis centrats en el client amb experiències personalitzades, accessibles i segures.

Però res d'això té sentit sense allò que és més essencial: les persones. D'una banda, cal formar l'equip humà en noves competències

Fem una aposta per automatitzar tasques i posar atenció en el que importa: el client

i motivar-lo a adoptar unes noves formes de treball que requereixen col·laboració, agilitat i aprenentatge continu. I els responsables hem d'actuar com a facilitadors del canvi, ja que la transformació també és cultural o no ho és.

I, de l'altra, hi tenim els nostres clients, que ens exigeixen immediatesa i nous serveis en un entorn amigable i segur. A Creand estem immersos en el nostre viatge cap a una transformació digital que doni resposta a les necessitats dels nostres clients, com ara el llançament d'una nova banca en línia amb una experiència de client redefinida i sense friccions, que dona resposta a les demandes del mercat actual i que ens situa com a referents a Andorra.

Aquesta mateixa banca en línia ens ha permès fer fàcil el més difícil: democratitzar l'accés al servei de custòdia, compravenda i traspàs de cryptoactius. També hem llançat el servei d'API per als nostres clients, que permet la integració amb els seus sistemes. Per poder oferir aquests serveis amb garanties i protegir els nostres clients, ha estat necessari invertir en seguretat, tant mitjançant accions de conscienciació com aplicant mesures d'accés més robustes a la banca en línia.

Amb l'objectiu d'incrementar l'eficiència operativa, també estem fent una aposta per automatitzar les tasques de menys valor afegit i posar atenció en allò que és més important: atendre els nostres clients. Per aconseguir-ho, estem treballant amb metodologia *business process management* (BPM) i la robotització (RPA), buscant la millora contínua i la traçabilitat.

La transformació digital ja no és una fita amb un inici i un final, sinó que es tracta d'un camí en constant evolució que requereix dedicació, inversió i compromís.

No podem oblidar que, per molta tecnologia que apliquem, l'essència dels nostres 75 anys d'història es basa en persones que ofereixen solucions i serveis a persones. Volem continuar acompanyant els nostres clients, independentment de la distància.

**Si ets
criptoinversora,
també som el
teu banc**

CryptoWallet[®]

El nou servei online de compravenda i custòdia d'actius digitals que et permet invertir amb la facilitat, la confiança i l'expertise del teu banc.

A més, la transferència d'entrada de criptomonedes a Creand és **gratuïta**.

Creand[®]
Crèdit Andorrà

El repte d'humanitzar el dret en un futur digital

La transformació digital és un dels grans reptes de l'actualitat. La tecnologia ha canviat la manera com ens informem, treballem i ens relacionem. El món jurídic, sovint percebut com un sector conservador, també viu aquesta revolució. Els despatxos hem incorporat eines digitals que ens fan més àgils, segurs i accessibles. Però més enllà de les plataformes i els programes, com podem mantenir el factor humà enmig d'aquest canvi accelerat?

Abans, el client arribava al despatx amb una necessitat concreta i confiava plenament en la figura de l'advocat com a expert. Avui, en canvi, el client ja arriba informadíssim, després d'haver consultat fòrums, buscadors o, fins i tot, eines d'intel·ligència artificial. Vol participar, comprendre i decidir. Ja no vol només que el representin, vol que l'acompanyin.

Al despatx hem viscut aquesta evolució de manera directa. Hem passat dels arxius en paper als expedients digitals, de les reunions presencials a les videotrucades,

No es tracta de competir amb la tecnologia, sinó d'integrar-la amb responsabilitat

dels segells de tinta a la signatura electrònica. Cada pas ha portat avantatges evidents, però també la necessitat de preservar allò que ens defineix: el tracte personal i la confiança.

La digitalització no és només una qüestió tècnica, sinó cultural. Implica repensar com treballem, com ens comuniquem i com gestionem el temps. Ens obliga a ser més eficients, però també més empàtics. Els algoritmes poden analitzar dades, però no poden comprendre la complexitat de les relacions humanes ni el pes emocional de moltes

decisions jurídiques.

Avui dia ja parlem de conceptes com *legaltech*, de contractes intel·ligents (*smart contracts*), de plataformes de resolució de conflictes en línia o de sistemes d'intel·ligència artificial capaços d'assistir en la redacció de documents. Són avenços extraordinaris, però només tenen sentit si serveixen per millorar la qualitat i l'accessibilitat de la justícia. La innovació, sense un propòsit social, es queda a mig camí.

Potser la veritable transformació no és tecnològica, sinó mental. Es tracta d'aprendre a utilitzar les eines digitals per reforçar el que ja fem bé: acompanyar, orientar i donar seguretat. En aquest sentit, la tecnologia pot ser una gran aliada si la fem servir per guanyar temps de qualitat amb els clients i per oferir respostes més personalitzades.

La digitalització ens mostra que la confiança continua sent el pilar de tot. Cap eina, per sofisticada que sigui, pot substituir una mirada honesta o una conversa sincera. I és aquí on el dret recupera la seva veritable essència: posar el coneixement al servei de les persones i de la societat.

Els despatxos que sàpiguen combinar innovació i sensibilitat estaran més ben preparats per afrontar el futur. No es tracta de competir amb la tecnologia, sinó d'integrar-la amb intel·ligència i responsabilitat. La professió jurídica continuarà evolucionant, però hi haurà quelcom que cap pantalla no podrà substituir: la confiança que neix del diàleg entre persones.

La digitalització és una oportunitat per repensar la professió. Ens anima a aprendre constantment, a treballar amb noves eines i a fer-ho sense perdre la nostra vocació de servei. El futur del dret serà digital, sí, però sobre tot seguirà sent humà.

MORABANC

Ser el primer

RESPONSABILITAT, APRENENTATGE I COL·LABORACIÓ EN EL NOU MERCAT DELS ACTIUS DIGITALS

Quan una entitat financera decideix obrir un camí nou, com ara oferir serveis d'actius digitals, el repte va molt més enllà de la innovació tecnològica. Significa assumir la responsabilitat de construir un mercat que encara no existeix, d'establir ponts entre el món tradicional i el digital, i de fer-ho amb el rigor i la confiança que exigeix el sistema financer.

El febrer del 2024, Mora-Banc es va convertir en el primer banc d'Andorra a rebre l'autorització per custodiar i donar accés als mercats d'actius digitals als seus clients. Des del primer moment, va entendre que la digitalització no és només una qüestió d'eficiència, sinó una evolució natural del servei financer. Els actius digitals representen una nova classe d'actius, amb un potencial enorme, però també amb la necessitat d'un marc de regulació i confiança. I és precisament aquí on vam ser pioners: oferir accés al món digital amb els mateixos estàndards que ens han definit durant gairebé noranta anys.

DE LA VISIÓ A LA REALITAT

El nostre projecte d'actius digitals va néixer amb una idea clara: portar la innovació en aquest camp a l'àmbit bancari sense renunciar a la prudència i la confiança que hem construït al llarg de més de set dècades.

Des d'aquell moment, el servei ha evolucionat de manera constant. Primer, amb la custòdia i la compravenda d'actius digitals dins del marc regulat del banc. Més endavant, amb la creació de vehicles d'inversió col·lectiva basats en actius digi-

MIRANT CAP AL FUTUR

El futur dels actius digitals a Andorra passa per la col·laboració, la interoperabilitat i l'educació financer. És necessari establir canals de cooperació entre institucions, compartir coneixement i continuar formant tant professionals com clients. Si ho fem bé, Andorra té l'oportunitat de consolidar-se com un hub d'innovació financera responsable, en què tecnologia i confiança vagin de la mà. Els actius digitals no són una moda, són una evolució. I com tota evolució significativa, només serà sostenible si la construïm junts.

tals, que han permès als clients invertir-hi de manera estructurada i transparent. L'última evolució ha estat la incorporació d'opcions de *staking* dins d'aquests vehicles, un pas que reflecteix la maduresa i la confiança que està assolint aquest nou mercat.

Tot això ha estat possible gràcies a la col·laboració de múltiples equips i a una aposta decidida per la formació interna, perquè la transformació digital comença a casa.

QUÈ SIGNIFICA?

Ser el primer no és només una qüestió de cronologia, és una qüestió de responsabilitat, i la conseqüència de ser inquiet, de voler anar més enllà i d'innovar per ser un millor banc per als nostres clients. Això no és fàcil, perquè quan obres camí no hi ha referències, hi ha les expectatives de ser pioners i els riscos de no fer-ho bé.

Això implica avançar amb hu-

mitat, sabent que cada pas pot marcar el camí per a la resta. També comporta aprendre de manera constant: de la tecnologia, del mercat i dels mateixos clients. Però, sobretot, significa demostrar que la innovació pot conviure amb la tranquil·litat, i que la banca pot ser una plataforma de confiança en aquest nou entorn digital.

MÉS PARTICIPANTS

Avui, veure altres entitats interessades a oferir serveis similars és una bona notícia. La competència no debilita, sinó que consolida. Cada nou participant valida la tesi inicial i reforça el mercat, fent-lo més resilient i sostenible.

En un ecosistema com l'andorrà, petit però altament interconnectat, el risc no prové de la competència, sinó dels errors col·lectius. Per això, és essencial que tots els actors treballin amb uns estàndards comuns i una visió compartida.

VLADIMIR FERNÁNDEZ I JOEL MARÍN CROWE ANDORRA

TREBALLEM PER ESTABLIR un marc intern de governança de la IA adaptat a la realitat del país.

Integrar la IA amb garanties de qualitat i seguretat

A Crowe Andorra treballem per establir un marc intern de governança de la IA adaptat a la realitat del país. Vladimir Fernández, soci-Crowe, responsable de qualitat, riscos i *compliance*, i membre del comitè d'IA, i Joel Marín, economista, informàtic i cap del departament d'IA, lideren la seva implementació i formació dins la firma. Aquesta aposta per la innovació responsable converteix la IA en una eina de treball pràctica i segura. Marín simbolitza la nova generació de professionals formats en tecnologia, mentre que Fernández aporta experiència i rigor en qualitat i riscos, destacant junts com aquesta estratègia millora la qualitat, la seguretat i l'eficiència dels processos.

Com s'ha integrat la IA a Crowe Andorra durant aquest últim any i quin paper juga dins de l'àrea de Qualitat, Riscos i Compliance?

Vladimir Fernández: El 2024 va ser l'any de la formació i sensibilització interna, i el 2025 hem passat a l'aplicació real. La tecnologia s'utilitza en processos com la revisió documental, l'anàlisi de riscos i l'automatització de tasques, millorant la traçabilitat i el control de qualitat. Hem establert protocols interns i revisió humana per combinar l'eficiència tecnològica amb la responsabilitat professional.

Joel, com a economista i informàtic, quina ha estat la seva experiència incorporant-se al projecte d'IA de Crowe?

Joel Marín: Des dels inicis he

participat en el projecte d'IA de Crowe, una experiència molt enriquidora. He pogut unir la meua formació tecnològica amb la visió econòmica per aplicar solucions reals que ajuden els equips interns i les empreses clients a automatitzar processos i prendre decisions més informades. També fem servir la IA per potenciar els coneixements dels nostres professionals mitjançant cursos d'actualització. La IA és una eina al servei de les persones; cap sistema informàtic pot substituir el criteri i l'experiència dels nostres professionals.

Estan impartint conjuntament cursos d'IA a la Cambra de Comerç. Quina és la filosofia d'aquestes formacions?

J. M.: Els cursos estan dissenyats per a professionals i empresaris sense coneixements previs, amb un enfocament pràctic. Mostrem com la IA pot optimitzar processos com la gestió documental o el servei al client, i fomentem la formació contínua i l'adaptació a noves eines.

V. F.: Exacte. Mostrem aplicacions reals, com ara l'anàlisi d'estats financers o la creació de GPT interns per millorar l'eficiència sense perdre el criteri professional.

Quins reptes ètics i de seguretat consideren més rellevants?

V. F.: La protecció de dades i la fiabilitat són essencials. Apossem per una IA que impulsi la innovació sense comprometre el control de riscos ni la qualitat professional. No es tracta només d'utilitzar-la, sinó de fer-ho amb criteri i revisió humana, mantenint sempre l'escepticisme professional dels nostres equips per evitar-ne un mal ús.

J. M.: Cal educar. Moltes empreses encara tenen por de la IA, però quan entenen com funciona i quins límits poden establir, el canvi és positiu i productiu.

Com defineixen el moment actual de Crowe Andorra en matèria d'IA i quina és la visió de futur que comparteix l'equip?

V. F.: Estem en una fase de crei-

xement i aplicació de noves tecnologies, amb la prudència que implica treballar amb dades sensibles i confidencials. Busquem l'eficiència dels nostres professionals sense perdre de vista la gestió dels riscos i la qualitat.

J. M.: Compartim una visió comuna: continuar innovant i fer un ús responsable de la tecnologia. Revisem i adaptem constantment la nostra estratègia per mantenir-nos alineats amb els avenços tecnològics i les necessitats dels clients, fomentant el coneixement intern i una cultura de millora contínua i col·laboració.

Com resumirien la relació entre tecnologia i persones dins de Crowe Andorra?

V. F.: La intel·ligència artificial ha de potenciar el talent i el criteri dels nostres professionals, que continuen sent la clau de la qualitat i la confiança en la nostra feina.

J. M.: El futur és de les empreses que formen els seus equips i apliquen la tecnologia amb responsabilitat i propòsit.

La intel·ligència artificial, la qualitat i el talent: el nou motor de confiança professional.

A **Crowe Andorra** impulsem la transformació de les empreses combinant tecnologia i coneixement professional. La nostra experiència en auditoria, fiscalitat, assessorament i GRC ens permet aplicar la IA amb responsabilitat i seguretat, generant eficiència i valor sostenible.

- **Auditoria**
- **Fiscalitat**
- **Assessorament**
- **GRC (Governança, Riscos i Compliment Normatiu)**
- **Corporate & Transactions**
- **AI Governance**

Audit / Tax / Advisory / GRC / Corporate / AI Governance

Smart decisions. Lasting value.

KPMG

Andorra i la transformació digital: del disseny a l'impacte real

JORDI OLIVER

Soci responsable de sector públic per a Catalunya, Balears i Andorra

“Andorra no tan sols està demostrant que és possible una profunda i efectiva transformació digital, sinó que també s'està erigint com un exemple a seguir per altres països que busquen modernitzar-se en un món cada vegada més interconnectat. Andorra Digital té el repte de ser el motor tractor de la digitalització a nivell de país.”

ALEXANDRE HAASE

Soci responsable de KPMG a Andorra

“Amb l'aprovació del projecte de llei de creació de la societat pública Andorra Digital, SA, el país fa un pas endavant en la consolidació d'una estructura que permeti coordinar, impulsar i accelerar les iniciatives digitals de manera integrada i assegurar que els projectes estratègics es despleguin amb coherència i impacte real.”

CRISTINA CIVIT

Sòcia de Consulting Corporates

“Des de KPMG treballem per acompanyar l'Administració Pública andorrana en el camí cap a una gestió que és cada vegada més eficient i propera al ciutadà, obrint la porta a una digitalització que té com a objectiu transformar la forma com l'administració es relaciona tant amb els ciutadans com amb les empreses.”

En els darrers anys, Andorra ha avançat de manera significativa en el procés de transformació digital. El país, tradicionalment conegut pel seu entorn natural i per la capacitat d'adaptació, ha fet una aposta clara per la digitalització com a eix vertebrador del model de país i de la qualitat dels serveis a la ciutadania. Aquesta aposta, lluny de ser només una declaració d'intencions, s'està materialitzant en projectes concrets i resultats que comencen a situar Andorra amb una presència creixent

dins l'àmbit europeu de la transformació digital.

De la visió a la realitat: una estratègia de país

La transformació digital no és fruit de la casualitat, sinó d'una estratègia sostinguda en el temps. Després d'anys de treball per establir les bases: infraestructures, regulació, capacitat i governança, el Principat ja pot mostrar resultats que el situen per sobre de la mitjana europea en molts indicadors digitals (DESI).

Andorra està en un moment idoni per avançar en la transformació digital. Les iniciatives posades en marxa van en la bona direcció per tal de posicionar el país com un referent en la innovació i la digitalització.

A mesura que el país continua construint sobre aquest èxit, la conscienciació col·lectiva i la col·laboració entre les institucions públiques, empreses i ciutadans seran fonamentals per assegurar un futur prometedor i sostenible en l'entorn digital.

PROJECTES EMBLEMÀTICS I AVENÇOS CLAU

Programa de Digitalització d'Empreses (PDE): un èxit que ha permès a les empreses andorranes millorar l'eficiència, adaptar-se a les noves tendències i crear nous models de negoci.

Bus d'interoperabilitat: ha facilitat l'intercanvi segur i eficient d'informació entre administracions i empreses, millorant la qualitat i l'eficiència dels serveis.

Agència Nacional de Ciberseguretat: clau per garantir la seguretat digital, prevenir incidents i donar confiança a ciutadans i empreses.

Agència d'Intel·ligència de la Dada: ja en funcionament, impulsa l'ús estratègic de la dada i és pionera en l'aprovació d'un codi ètic per a la IA, alineant-se amb les millors pràctiques europees.

Cartera digital: un cas d'èxit que simplifica la vida dels ciutadans i reforça la seguretat i la facilitat d'ús dels serveis en línia.

Centre de Benestar i Competències Digitals: el treball en la capacitat ciutadana i la lluita contra la bretxa digital assegura que la transformació digital arribi a tothom.

CONSOLIDAR, INNOVAR I LIDERAR

Consolidar la transformació digital: cal continuar desplegant i materialitzant els projectes iniciats, assegurant que els beneficis arribin a tots els sectors i territoris.

Adopció de la IA: amb una estratègia clara i un marc ètic i regulador robust, Andorra pot liderar-ne l'ús responsable, maximitzant el valor i protegint els drets fonamentals.

Sandbox regulador i atracció d'inversions: la creació d'entorns d'experimentació en noves tecnologies gràcies a l'impuls d'entorns reguladors podria atraure inversió i talent internacional.

Transformació empresarial profunda: més enllà de la digitalització bàsica, cal impulsar la transformació dels processos, la ciberseguretat, l'anàlisi de dades i la cultura digital a les empreses.

Inclusió i capacitat: continuar treballant per reduir la bretxa digital.

Millor banca privada d'Andorra

BEST PRIVATE BANK
MoraBanc

MoraBanc rep aquest premi, atorgat per CityWire per primer cop a la millor banca privada d'Andorra. Aquest premi és un reconeixement a la nostra proposta d'inversió, ajustada a cada perfil de client i a l'àmplia gamma de productes alternatius i serveis diferencials que oferim a la plaça andorrana.

Gràcies per la vostra confiança.

SEBASTIÁN GONZÁLEZ I JOSÉ DELGADO

ELS SOCIS DE FACTURAND detallen els punts essencials d'aquesta solució de facturació desenvolupada íntegrament al país, i adaptada a la realitat normativa i empresarial del Principat.

“Aquesta és una eina feta a Andorra i per a Andorra”

Què va motivar la creació de FacturAnd?

El projecte va néixer per una necessitat pròpia. Com a empresa andorrana, no trobàvem cap programa de facturació realment pensat per a la realitat del país. La majoria eren eines estrangeres, amb referències a l'IVA o a altres impostos que aquí no existeixen. Nosaltres necessitàvem un programari 100% local i flexible.

Quina és la filosofia d'aquest 'software'?

Que es tracta d'una eina feta a Andorra i per a Andorra, sense dependències externes. Una solució que pot adaptar-se quan la legislació canvia, sense haver d'esperar setmanes perquè un proveïdor de fora actualitzi res.

Quins avantatges ofereix respecte a d'altres programes?

La proximitat: és un programa 100% desenvolupat per nosaltres. Com que el codi és totalment nostre, podem modificar qualsevol punt de l'aplicació sense limitacions de programis tancats.

Quines funcionalitats inclou?

És un sistema de facturació complet, però que incorpora molt més: control d'hores dels tècnics, gestió d'albarans, pressupostos i anàlisi de dades com beneficis i pèrdues, evolució dels clients, impagaments... El gran avantatge és que tot funciona via web, sense necessitat de descarregar res, de manera que FacturAnd

TOT FUNCIONA
VIA WEB, SENSE
NECESSITAT DE
DESCARREGAR
CAP PROGRAMA

és accessible des de qualsevol dispositiu amb connexió a internet.

Com gestionen els canvis legislatius?

Quan s'aprova una nova normativa, ens n'informem a través de comptables, advocats, fonts oficials... i actualitzem el codi immediatament. Com que també el fem servir, ens interessa tenir-lo al dia.

Quina mena d'empreses el poden utilitzar?

Pràcticament, qualsevol, però actualment ens centrem sobretot en empreses de serveis i gestió, que no requereixen control d'estoc. En un futur, no descartem introduir també un mòdul de gestió de magatzem.

En què millora la productivitat de les companyies usuàries?

Principalment, en temps. Les remeses, que abans podien suposar hores de feina, ara són dos clics. I les analítiques permeten veure la salut del negoci d'un cop d'ull.

Com està sent la recepció per part dels clients?

El *feedback* és molt positiu. Les empreses ens diuen que el programa els ha simplificat enormement la feina. El nostre objectiu era, de fet, oferir

un programari directe i molt fàcil d'utilitzar: allò que en altres softwares requereix sis finestres aquí es pot fer en un clic. A més, també acceptem molts suggeriments de clients. Molts ens truquen directament i ens diuen: “Podríeu afegir-hi tal cosa?” Si la idea és útil, la implementem. Això fa evolucionar contínuament el programa.

Com es gestiona la seguretat de les dades?

És un dels nostres punts forts. Disposem d'un *data center* propi a Andorra, de manera que no lloguem servidors externs. Totes les dades es queden al país. A més, la nostra altra empresa, DCODE, està especialitzada en ciberseguretat, i ofereix suport a tot el sistema.

FacturAND

La manera més fàcil de facturar a Andorra

Gestió d'IGI, factures, pressupostos,
remeses i més en un sol lloc

Tot el que necessites en una sola plataforma

- Complint amb l'IGI i la normativa andorrana
- Informe i control en temps real
- Fitxers SEPA
- Totes les dades a Andorra
- Fet 100% a Andorra i per a Andorra

**Des de
35€/mes**

Sense límits d'usuaris. Sense complicacions.

Tel.: +376 680 618
WhatsApp: +376 380 487
E-mail: hola@facturand.ad

FACTURAND

EQUIP D'OCPS & TARINAS COMPLIANCE

AQUEST DESPATX 'BOUTIQUE' transforma el compliment normatiu a Andorra amb un important catàleg de serveis en àrees específiques i una clara aposta per la digitalització.

“Oferim un tracte proper i fet a mida”

En un món cada cop més digitalitzat i regulat, garantir el compliment normatiu no és només una obligació legal, sinó una oportunitat estratègica. Parlem amb l'equip d'OCPS & Tarinas Compliance, un despatx *boutique* especialitzat en protecció de dades personals, igualtat i prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, que aposta per la digitalització com a motor de seguretat, eficiència i confiança empresarial.

LA DIGITALITZACIÓ
PERMET DONAR
SOLUCIONS
EFICIENTS I
PERSONALITZADES

Qui són i què els diferencia d'altres despatxos?

Som un despatx nascut de la unió de les firmes OCPS i Andorra Tarinas, com a resultat d'una col·laboració basada en la confiança, la complementarietat i una visió compartida de futur. Aquesta aliança ens permet unir coneixements, experiència i recursos per oferir un servei exclusiu, personalitzat i d'alt valor afegit a empreses, institucions i professionals del Principat d'Andorra. El caràcter que defineix OCPS & Tarinas Compliance és el d'un despatx *boutique*, que a diferència dels grans despatxos generalistes, centra la seva activitat en àrees específiques i ofereix un tracte proper, especialitzat i fet a mida. Apostem per la qualitat per sobre de la quantitat, amb una atenció totalment personalitzada i un compromís absolut amb cada projecte. El nostre objectiu és fer fàcil el compliment normatiu. El nostre valor diferencial? Clients

que confien i un equip que respon.

Com ajuden les empreses a protegir les dades personals?

La protecció de dades és un dels pilars del nostre despatx. La finalitat és oferir a les entitats un servei integral de compliment normatiu en matèria de protecció de dades personals i privacitat. L'objectiu és que les entitats compleixin les obligacions legals de manera proactiva i verificable, mitjançant eines i protocols clars, actualitzats i adaptats a les seves realitats operatives. A Andorra, la normativa és exigent i està alineada amb els estàndards internacionals. Així, oferim implementar la protecció de dades, auditories de protecció de dades per detec-

tar riscos i proposar millores, consultoria normativa per adaptar-se a la Llei 29/2021 i el seu reglament, formació i conscienciació per a equips des de nivells bàsics fins a responsables de tractament, gestió de bretxes de seguretat amb protocols de resposta ràpida, i adaptació legal de pàgines web, incloent-hi textos legals, *cookies* i polítiques de privacitat. Tot això, amb una clara aposta per eines digitals que faciliten la gestió documental, la traçabilitat i la seguretat de la informació.

També ofereixen serveis en matèria d'igualtat.

Exacte. Ajudem les empreses a complir la Llei 6/2022 sobre igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes. Els nostres serveis inclouen plans d'igualtat i diagnòstic de situació, registres de bretxa professional de gènere, protocols contra l'assetjament sexual i per raó de sexe, i formació especialitzada per garantir el compliment continu. La digitalitza-

ció ens permet oferir eines per monitorar indicadors, gestionar documentació i facilitar la transparència dins les organitzacions.

I pel que fa a la prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme?

És una altra de les nostres especialitats. Acompanyem entitats obligades a Andorra amb serveis com ara la implantació i adaptació de sistemes PBC/FT, consultoria i anàlisi de riscos, formació contínua, auditories externes i servei de manteniment normatiu, amb actualitzacions i suport davant la UIFAND. La tecnologia és clau per garantir un control intern eficaç, àgil i alineat amb les exigències legals.

Quin paper juga la digitalització en tot això?

És fonamental. No tan sols optimitza processos, sinó que facilita el compliment normatiu, redueix riscos i millora la transparència. A OCPS & Tarinas Compliance integrem eines digitals en tots els serveis: des de plataformes de formació fins a canals de denúncia, passant per sistemes de gestió documental i informes automatitzats. La digitalització ens permet oferir solucions eficients, segures i adaptades a cada client.

Quin valor afegit aporten a les empreses que confien en vostès?

Oferim experiència, especialització i compromís. Entenem que cada empresa és única i mereix solucions a mida. I creiem que el compliment normatiu no ha de ser una càrrega, sinó una oportunitat per créixer amb seguretat, confiança i responsabilitat.

Digitalitza el teu compliment normatiu amb confiança

A **OCPS & TARINAS COMPLIANCE** t'ajudem a protegir les dades personals, garantir la igualtat i prevenir i lluitar contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme amb solucions digitals, eficients i a mida.

Despatx boutique especialitzat en:

- Protecció de dades
- Obligacions en matèria d'igualtat
- Prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme (PBC/FT)

Amb una visió estratègica i digital, oferint:

- Auditories i consultoria personalitzada
- Formació online i presencial
- Sistemes digitals de gestió
- Servei de manteniment normatiu continu

Solucions a mida Compromís real

**Vols saber si compleixes
amb la normativa?**

**Contacta'ns i transforma el compliment legal en una
oportunitat per créixer.**

WIN2WIN

Progrés tecnològic, però sobretot confiança i privacitat

FERNANDO GALINDO

En una època en què la intel·ligència artificial escriu textos, els algorismes decideixen què consumim i l'automatització transforma el treball, és normal que aparegui certa desconfiança. Temem perdre el control, esdevenir dependents de les màquines o comprovar que una elit tecnològica decideix el nostre futur. Les dades mostren que l'evolució digital no s'atura: a Andorra, el 76,7% de la població ja disposa de competències digitals bàsiques o superiors –percentatge que supera la mitjana europea– i més del 60% de les pimes tenen certa intensitat digital.

Les tecnologies més avançades encara tenen recorregut: només el 29,8% de les empreses utilitza solucions al núvol, el 5,8% aplica anàlisi de dades i el 8,1% incorpora intel·ligència artificial. Aquestes xifres demos-

tren que la transformació digital és un procés en marxa però encara hi ha molt espai per créixer.

Potser la pregunta real no és el nostre grau de digitalització, sinó quin tipus de digitalització volem. Com a pime. Com a client. De què serveix tenir el sistema més potent del mercat

**NO TOT HOM POT
OFERIR COHERÈNCIA,
TRANSPARÈNCIA I
RESPECTE A LA
PERSONA**

si el teu client no el fa servir? Confia en la teva entitat i servei? Què fa que el client esculli una entitat o una altra? Realment, la digitalització de l'entitat ha d'acaparar tota l'atenció?

L'usuari, que està enmig de l'equació empresarial, necessita alguna cosa més que sentir progrés tecnològic. Necessita confiança. En un món on tot pot ser automatitzat, la confiança és un factor profundament humà. I es construeix des de dins.

Moltes empreses busquen diferenciar-se pel preu, per la velocitat del servei o la seguretat tècnica. Però aquests factors, avui, són esperables. L'acceleració de la digitalització ha comportat la universalització o globalització dels sistemes, oferint milers de solucions compatibles i adequades. La transformació digital està a l'abast de tothom i és difícil competir amb les grans empreses mundials pel que fa als terminis de lliurament o als preus. El que no tothom pot oferir és coherència, transparència i respecte per la persona. I és

justament aquí on la protecció de dades entra en joc com a element diferencial i estratègic.

És una qüestió de cultura corporativa. Posar la protecció de dades entre els elements de la marca empresarial és dir-li al client: "Ens importa la teva privacitat tant com el nostre producte." És entendre que la confiança no neix de promeses buides, sinó d'actes concrets: demanar només les dades imprescindibles, treballar sobre una base de legitimitat clara, explicar amb senzillesa què se'n farà d'aquesta informació i garantir-ne la seguretat. En definitiva, no es tracta de fer més tecnologia, sinó de fer-la més fiable. Treballar en el que tenim, no perdre els valors o principis organitzatius i evolucionar conforme a les capacitats pròpies, sense oblidar la confiança que el client, l'empleat i les persones amb les quals ens relacionem disposen en nosaltres.

La digitalització ens convida a obrir noves portes, però abans cal assegurar-nos de no obrir-ne d'inadequades. La innovació tecnològica pot tornar-se un foc descontrolat, i si obrim la porta a aquest foc hem d'estar segurs que podrem mitigar-lo abans que ens cremi. Això implica un canvi de mentalitat profund: ja no n'hi ha prou amb el fet d'adoptar eines digitals; cal adoptar valors digitals. La confiança no es delega a un proveïdor de serveis, ni a una aplicació que promet seguretat total. Es guanya en el dia a dia, en la manera com tractem la informació i com fem sentir els nostres usuaris. La tecnologia pot ser un pont, però la confiança és el camí.

En un món en el qual la tecnologia avança més ràpidament del que podem assimilar, potser el repte no és anar més de pressa, sinó mantenir l'èxit i diferenciar-se amb elements distintius –com la protecció de les dades personals– i construint relacions basades en la confiança i la transparència.

WIN2WIN

FERNANDO GALINDO

El canal ètic és el camí

Parlar d'ètica és reprendre una conversa antiga que encara genera debat. Des de l'Atenes clàssica el fil conductor és la responsabilitat envers els altres: decidir amb criteri, apreciar la veritat i preservar la dignitat de tothom. Aquest llegat ha perdurat al llarg del temps i ha calat profundament en l'àmbit laboral, donant lloc a codis deontològics en tots els entorns professionals. Aquests codis busquen anar més enllà de l'interès immediat o del negoci, i es manifesten com a virtuts que sostenen la confiança i, alhora, com una mirada de cura envers els efectes reals de les nostres decisions. Sense esmentar cap escola en particular, el missatge és clar i pràctic en quasi totes: actuar bé demana racionalitat, prudència, coratge i respecte.

Quan traslladem aquesta noció tradicional a l'organització contemporània, la coherència ètica no s'esgota en una declaració de principis: es concreta en pràctiques, en rols clars i en la cultura organitzativa. El que anomenem *canal ètic* n'és una concreció pràctica. És la materialització de les idees ètiques i de la responsabilitat deontològica. No es tracta d'un apèndix burocràtic ni d'un taulell distant, sinó d'un espai segur i confidencial que permet recollir angories, sospites o evidències

de conductes contràries als valors i a les normes internes (a la forma en què ens comportem: la cultura de l'entitat), i tramitar-les amb criteri, mesura i traçabilitat. És l'eina que converteix la voluntat de fer el bé en un procediment verificable. Capta la informació, la protegeix, en delimita l'abast, n'avalua la fonamentació i impulsa una resposta proporcional, documentada i imparcial. Una resposta que l'entitat necessita proporcionar dins la seva organització per evitar degradacions internes o l'exposició i el judici públic dels afers interns. Allò que en els textos clàssics es deia cura de l'ànima –atendre el que és just i veritable– esdevé avui cura de l'organització i de les persones que en formen part.

Aquesta implantació del Canal Ètic no és merament tècnica. És, sobretot, una opció de governança i de respecte per les persones. Un Canal Ètic ben dissenyat educa l'organització en una cultura de franquesa responsable: convida a parlar a temps, minimitza el risc d'autocensura, separa els rumors dels fets i combat la

temptació de mirar cap a una altra banda. Quan una persona s'atreveix a informar d'una irregularitat i troba una eina que l'acull amb respecte i que evita qualsevol represàlia, l'organització fa molt més que *resoldre un cas*: enforteix el contracte moral amb totes les parts interessades –persones treballadores, clients, proveïdors, accionistes i/o comunitat– i revalida la confiança que li ha estat dipositada. La implantació del Canal Ètic té un objectiu més transcendent que el compliment normatiu.

L'Ètica, amb majúscules, requereix que cada decisió tingui rostres i conseqüències, i això s'ha de fer present en l'arquitectura mateixa del canal: en el llenguatge clar que utilitza, en la manera com delimita la confidencialitat de la informació, com estableix terminis prudents i com dona veu a totes les parts de manera equitativa, distingint el que és versemblant de les acusacions falses (siguin o no malintencionades).

En aquest marc, Canal Ètic Andorra ofereix una proposta pensada

per a realitats i riscos propis del nostre teixit institucional i empresarial. La plataforma ofereix la recepció segura i pseudonimitzada, els circuits de triatge i investigació, i l'assessorament legal i/o psicològic de professionals col·legiats, que preserven la confidencialitat. També s'assigna una persona de referència neutral i externa, controls de seguretat estrictes i una traçabilitat que facilita la gestió diària, l'auditoria independent i la càrrega de la prova si arribés als tribunals. Tot amb una experiència d'usuari clara i accessible que redueix barreres i anima a informar a temps.

La història de l'ètica ens ensenya que la bondat no es confia al caprici ni a la improvisació. Es cultiva amb hàbits, es protegeix amb institucions i es demostra amb fets: amb procediments transparents i previs que s'acorden amb cada entitat i es comuniquen a l'informant (i, si no és la mateixa persona, també a la víctima) per tal que sigui conscient del procés que seguirà la seva comunicació o denúncia. Implantar el Canal Ètic Andorra és una forma d'assumir aquesta lliçó: establir una pràctica estable que transforma els valors en decisions concretes, redueix el soroll, ordena la pràctica professional i converteix la transparència en un avantatge competitiu sostenible.

MANISH SAHIJWANI

EL CTO de Solucions desgrana les principals claus de System, un programari propi de gestió integral que permet administrar totes les infraestructures d'una empresa.

“A Solucions portem la digitalització de les empreses a l'ADN”

Com resumiria el seu paper dins de Solucions?

Soc el director tecnològic, el CTO, i la meua missió és coordinar tot el desenvolupament de System, el nostre programari propi. Cada any preparem un full de ruta amb les noves funcionalitats i millores que volem incorporar. A més, durant l'any surten projectes nous, clients que ens demanen integracions o adaptacions, i la meua feina és encaixar-ho tot dins d'aquesta planificació sense perdre de vista l'objectiu principal: fer créixer i perfeccionar System.

Per a qui no conegui el seu producte, què és exactament System?

És una eina que estem desenvolupant des de fa més de quinze anys, en l'àmbit de la gestió d'infraestructures d'una empresa. Amb l'aplicació, té diversos verticals: gestió d'edificis, GMAO, DCIM, gestió de flotes... També, en cada vertical, System permet sensoritzar els diferents dispositius amb protocols industrial o IoT. En essència, System permet tenir sota control tots els actius d'una empresa.

Es pot adaptar a cada client o és un sistema tancat?

Ens adaptem totalment. El gran avantatge de ser-ne els creadors és que podem modificar o ampliar el sistema se-

gons necessitats concretes. System va néixer com una plataforma per controlar inventaris i fer tasques de manteniment, però amb el temps hi hem afegit moltes altres prestacions.

Com s'adapta System a cada projecte concret?

Tenim un pla d'instal·lació molt definit, basat en la nostra experiència en dissenys de projectes. Quan un client contacta amb nosaltres, fem un estudi previ i configurem la solució a mida. Si el desplegament és al nostre *cloud*, el client rep un servei *claus en mà*. També definim rols d'usuari segons les funcions: supervisors amb accés global, tècnics que només veuen la seva àrea o administradors amb permisos complets.

El desenvolupament del programari és intern?

Sí, absolutament. Tot el desenvolupament el fem nosaltres, des del *backend* fins a les aplicacions mòbils. L'arquitectura està basada en microserveis, fet que ens permet fer evolucionar cada mòdul de forma independent. A més, treballem tant amb instal·lacions al núvol, que gestionem nosaltres mateixos, com amb entorns locals dins les empreses, segons el que prefereixi el client.

Quina tasca destacaria de les

emergències a través del seu mòbil. Això permet saber la ubicació exacta de qui truca fins i tot abans de respondre.

A banda de System, ofereixen altres serveis?

Sí, mantenim línies de negoci històriques, com la integració d'ERP o serveis de seguretat informàtica, però el nostre focus és clar: System. És el producte central, que volem continuar consolidant.

Les empreses andorranes estan prou conscienciades quant a digitalització?

Cada vegada més. Fa uns anys en dièiem *informatitzar*, ara en diem *digitalitzar*, però el concepte és el mateix: aprofitar la tecnologia per ser més eficients. Les grans empreses hi estan plenament immerses i les petites hi van entrant a poc a poc. Digitalitzar és estalviar temps, energia i diners, i això ho entén tothom. I a Solucions portem la digitalització de les empreses al nostre ADN.

Com es gestiona la ciberseguretat dins de Solucions?

Hi ha dues parts: els protocols tècnics i la conscienciació. Pots tenir tots els tallafocs i antivirus del món, però si un usuari obre un correu sospitos, tens un problema. Per això, insistim molt en la formació interna i en el control dels accessos. Avui dia tot és més lent, perquè cada connexió requereix permisos específics i es tanca quan s'acaba la feina, però el procés és molt més segur. I com que investiguem constantment noves tecnologies, no podem treballar sense internet –com pràcticament ningú–, així que per a nosaltres la seguretat és fonamental.

DIGITALITZAR ÉS ESTALVIAR TEMPS, ENERGIA I DINERS, I AIXÒ HO ENTÉN TOT HOM

que han dut a terme?

Dels projectes més emblemàtics que hem pogut realitzar últimament, a Espanya tenim el del centre de supercomputació de Galícia (CESGA), i aquí, a Andorra, ha estat el del DPEIS (Departament de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments). En aquest projecte, a través del System, el DPEIS gestiona i té sensoritzats tots els seus parcs i sobretot també gestiona les emergències del país de les trucades al 112 i al 118. Com a tecnologia innovadora s'integra la localització de la persona que truca a

ORIOl GIRÓ

ÉS SOCI FUNDADOR D'EMINDSET LAW, despatx especialitzat en dret mercantil, immobiliari i de noves tecnologies, oferint acompanyament en processos d'innovació i digitalització.

“Digitalitzar sempre és una bona inversió a llarg termini”

Quines tendències estan observant en els processos de digitalització de les empreses andorranes?

Ens estem trobant que tots els clients estan immersos en processos de transformació digital i incorporació de noves eines tecnològiques en múltiples àmbits. Això comporta nombrosos reptes jurídics: des de com integrar innovacions respectant la normativa de protecció de dades fins a les implicacions de l'ús d'intel·ligència artificial en el dia a dia i en el compliment de les obligacions legals. També hi ha molta inquietud sobre què passa quan les empreses tracten dades de ciutadans de la Unió Europea, més enllà de les dades dels residents andorranos. Paral·lelament, percebem una sensibilitat creixent per adaptar-se als estàndards europeus, amb la mirada fixa en un futur acord d'associació que farà necessària aquesta homologació.

Per tant, hi ha voluntat d'anar més enllà de la normativa andorrana?

Sí, hi ha un doble moviment. D'una banda, garantir el compliment de la legislació del país. De l'altra, anticipar-se a les tendències europees i als estàndards internacionals, perquè tot indica que a curt termini s'hauran d'acabar implementant igualment. Les empreses aprofiten els processos de digitalització per incorporar solucions que ja compleixin aquests requisits i

CAL FER UNA ANÀLISI ABANS D'INTRODUIR QUALSEVOL EINA TECNOLÒGICA

evitin adaptacions costoses en el futur.

Quins són els principals dubtes dels clients?

El més habitual és el desconeixement sobre si una tecnologia concreta compleix la normativa vigent. Per això ens demanen anàlisis prèvies. De fet, sempre recomanem fer aquesta anàlisi abans d'introduir qualsevol eina tecnològica. Desenvolupar un projecte i

haver-lo de modificar posteriorment és molt més costós en diners i en temps que no pas validar-lo abans.

Hi ha diferències entre grans empreses i petites i mitjanes empreses en els processos de transició digital?

Òbviament, les grans empreses disposen de més recursos i estructura per dur-ho a terme. Però també observem que totes les empreses, independentment de les dimensions, tenen la necessitat absoluta d'incorporar eines digitals. Nosaltres les ajudem integrant-nos en el seu dia a dia. Així podem implementar aquestes millores tecnològiques de manera pràctica, sostenible i alineada amb els seus objectius.

I en el cas de l'administració pública, quins són els reptes principals?

Aquí podem parlar de diferents capes: d'una banda, la digitalització del Govern com a organització, amb els seus ministeris i departaments, i, de l'altra, la dels comuns i altres administracions. Un punt clau és aconseguir que les tecnologies que incorporen siguin homogènies i, sobretot, que puguin intercanviar dades entre elles. Aquesta interoperabilitat permetria eliminar duplicitats, errors i tràmits innecessaris. Així mateix, hi ha la digitalització orientada al ciutadà. L'objectiu final és que qualsevol tràmit es pugui fer en línia, de manera fàcil i ràpida. No és una utopia, països com Estònia ja funcionen així i els hem pres com a referència. Andorra, per la seva dimensió, podria implementar aquest model de forma àgil.

Les empreses tenen prou cultura digital?

La consciència està creixent molt. Les empreses veuen que la digitalització no és una opció, sinó una necessitat per competir en un entorn global i, en un futur immediat, dins un mercat alineat amb la Unió Europea. La majoria ja estan impulsant importants processos de transformació digital. I tot i que això pot suposar un cost inicial significatiu, la digitalització sempre és una bona inversió a llarg termini. Aquest és el missatge que sempre intentem transmetre.

DIQUITAL

Ciberseguretat i transformació digital amb ADN 100% andorrà

DIQUITAL

En un moment en què la digitalització esdevé essencial per al creixement i la competitivitat de qualsevol organització, a Diquital refermem el nostre compromís amb les empreses i institucions del país. Som una companyia andorrana, nascuda el 2022, que en poc temps ha consolidat un equip de 13 professionals especialitzats en ciberseguretat i solucions digitals, 100% ubicats a Andorra.

Des del primer dia vam tenir clara una premissa: **la digitalització només és possible si és segura**. Per això, la ciberseguretat és el centre de tot el que fem. Oferim serveis avançats de ciberseguretat, automatització, analítica de dades i internet de les coses (IOT), garantint la màxima qualitat i seguretat en cada

L'OBJECTIU ÉS REFORÇAR LA SEGURETAT, LA INNOVACIÓ I LA COMPETITIVITAT

CREIEM EN SOLUCIONS FETES A MIDA I AMB VALOR REAL PER A TOTES LES EMPRESES

projecte.

Excel·lència reconeguda al país
Actualment, som una de les dues úniques empreses del país **certificades i homologades**

en l'Esquema Nacional de Ciberseguretat (ENS), acreditació que atorga Andorra Digital-Fundació Privada del Sector Públic Andorra Recerca+Innovació. Aquesta homologació ens permet realitzar auditories de ciberseguretat a entitats públiques i privades que gestionen infraestructures crítiques –auditories que esdevindran obligatòries a partir del primer trimestre del 2026.

Aquesta certificació i homologació reflecteix l'esforç de Diquital en la seguretat i posa de manifest la nostra experiència i compromís en aquest àmbit.

Proximitat, coneixement i una visió de país

La nostra missió és clara: **avaluar, protegir i preparar les em-**

preses perquè prenguin decisions més segures, eficients i estratègiques. Acompanyem les organitzacions en tot el seu procés de transformació digital, amb una visió propera i personalitzada, perquè creiem en solucions fetes a mida i amb valor real per a totes les empreses que formen el teixit empresarial andorrà.

A Diquital tenim un objectiu irrenunciable: que la tecnologia treballi per les persones i no a l'inrevés. I això només s'aconsegueix amb talent local, coneixement profund del context del país i una gran capacitat d'anticipació.

2026: un any clau – naixement del nostre SOC 100% andorrà

Mirem cap al futur amb il·lusió i determinació. Aquest 2026 possem en marxa el nostre **Servei de Seguretat Gestionada (SOC)**, completament ubicat a Andorra i operat per professionals ubicats al país. Un SOC que integrarà:

- Persones expertes en ciberseguretat,
- Proximitat i resposta immediata,
- Infraestructura pròpia i ubicada a Andorra,
- Automatització avançada
- Capacitat d'adaptació a les necessitats reals de cada empresa.

Un servei estratègic perquè totes les organitzacions del Principat –grans o petites– puguin sentir-lo com a propi i confiar-hi plenament.

A Diquital avancem amb un propòsit ferm: reforçar la seguretat, la innovació i la competitivitat del teixit empresarial andorrà, construint un ecosistema digital sòlid, modern i segur.

Perquè el futur digital d'Andorra no tan sols s'ha d'imaginar, **s'ha de construir. I, a Diquital, el construïm amb tu i des d'aquí.** **Diquital – Solucions digitals i ciberseguretat amb ADN 100% andorrà.**

SMART RISK KYC

SMART RISK KYC
Know your customer, know your risk

Plataforma digital per a la prevenció de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme

Ets un subjecte obligat? Vols conèixer el teu risc de manera immediata? Smart Risk KYC t'interessa.

Adaptat a la legislació andorrana Màxima seguretat, facilitat i immediatesa Actualitzada, intel·ligent i subvencionable

Contacta'ns per a més informació

 smartriskkyc.com
 +376 804 111
 info@smartriskkyc.com

Gestió normativa segura i eficient

AQUESTA PLATAFORMA SIMPLIFICA LA PREVENCIÓ DE BLANQUEIG I EL FINANÇAMENT DEL TERRORISME

En un entorn cada vegada més regulat, complir la normativa no és només una obligació legal, sinó també una garantia de reputació per a qualsevol empresa o professional. Smart Risk KYC és la plataforma digital que permet gestionar el compliment normatiu en matèria de prevenció de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme (PBCFT), d'acord amb la Llei 14/2017, de manera segura, eficient i adaptada a la realitat andorrana.

Aquest programari és la millor alternativa per deixar enrere els fulls de càlcul i avançar cap a una gestió intel·ligent. Es tracta d'una so-

L'EINA HA ESTAT ESPECÍFICAMENT DESENVOLUPADA PER COMPLIR LA LLEI 14/2017

ÉS UN 'SOFTWARE' INTUÏTIU I FÀCIL D'IMPLEMENTAR PER SUBSTITUIR ELS SISTEMES MANUAUS

lució pensada per a tots els subjectes obligats, tant del sector financer com del no financer, i està ubicada al núvol andorrà, amb xifratge avançat i complint la Llei 29/2021 de protecció de dades personals. Smart Risk KYC és intuïtiu, segur i fàcil d'implementar per substituir les eines manuals actuals.

La plataforma reuneix totes les funcionalitats que marquen la diferència. Permet gestionar completament el KYC (*Know Your Customer*): crear i actualitzar formularis, incorporar documentació i aplicar les corresponents mesures de diligència deguda. També integra consultes a

l·listes de sancions internacionals (ONU i Unió Europea), persones políticament exposades (PEP) de la UE, d'Espanya, França, Portugal, etc., i bases de dades com els Panama Papers i els Pandora Papers.

A més, el *software* genera alertes automàtiques per controlar la caducitat de documents i el seguiment d'estats pendents. Inclou un quadre de comandament intel·ligent amb informes gràfics adaptats al sector del subjecte obligat, per obtenir una visió clara del risc tant dels clients individuals com de l'activitat global del negoci. El CRM integrat permet comprendre les relacions entre clients i avaluar riscos globals en un sol clic. Igualment, genera l'Estudi de Risc Individual (ERI), un informe obligatori que analitza tots els factors de risc rellevants: clients, països o zones geogràfiques, productes, serveis, operacions i canals de distribució.

Smart Risk KYC representa un pas endavant en digitalització: uneix compliment normatiu i transformació digital en una sola eina. És proveïdor del programa Andorra Digital del Govern d'Andorra, que ofereix subvencions per impulsar la modernització de les empreses, reduir riscos i reforçar la transparència.

La plataforma també incorpora una eina de consulta basada en intel·ligència artificial, entrenada amb el marc normatiu andorrà en PBCFT, que permet resoldre dubtes i verificar requisits de forma immediata i precisa.

Amb Smart Risk KYC, compleixes la normativa, redueixes riscos i guanyes temps. Un equip de professionals especialitzats està a la teva disposició:

Tel.: T+376 804 111
info@smartriskkyc.com
smartriskkyc.com

ESTUDIS VIRTUALS

DIPLOMA PROFESSIONAL AVANÇAT

- Comptabilitat i administració

BÀTXELORS

- Administració d'empreses
- Comunicació
- Dret
- Humanitats
- Informàtica
- Llengua catalana

DOBLES BÀTXELORS

- Administració d'empreses i Dret
- Informàtica i Administració d'empreses

MÀSTERS

- Dret (amb pràctiques presencials)

FORMACIÓ CONTINUADA

POSTGRAU

- Dret andorrà (virtual)

CURSOS PRESENCIALS

- Actius digitals sobre tecnologia 'blockchain'
- Anàlisi i disseny orientats a objecte
- Àmbit judicial
- Àmbit educatiu
- Història del Consell General
- Inclusió
- Llengua i cultura xineses i portugueses
- Preparació per a l'accés a la jurisdicció
- Programació i bases de dades
- Protocols violència envers les dones
- Salut i salut mental
- Integració europea
- Voluntariat internacional

CURSOS VIRTUALS

- Anàlisi i disseny orientats a objectes
- Català jurídic
- Dret i fiscalitat d'Andorra
- Didàctica de la llengua catalana
- Patrimoni cultural d'Andorra
- Programació i bases de dades
- Resolució de conflictes

FORMACIONS DE CURTA DURADA

- Cicle de Perfeccionament Professional

UNIVERSITAT
D'ANDORRA

MATRÍCULA OBERTA

Plaça Germandat 7, AD600 Sant Julià de Lòria.
T. (+376) 743 000 Preinscripcions a www.uda.ad

INNOVACIO I COMPROMIS TECNOLOGIA SENSE LIMITS

📍 **Andorra La Vella** - Avinguda de Tarragona n° 10

📍 **Encamp** - Avinguda de Joan Martí n° 129

Per més info truca al
+376 705 003

Som un Contact Center omnicanal, amb una àmplia trajectòria, especialitzats en l'externalització de serveis d'atenció al client.

Per a què els teus equips generin nous negocis, disposa la teva confiança en ESPIC, com un eix més de la teva companyia.

La nostra missió és millorar l'experiència i la satisfacció del client final, complint amb els estàndards definits pels nostres clients, temps de resposta i mètriques d'eficiència, integrant-nos plenament als seus processos, cultura i objectius.

Non Stop

Treballem 365 dies de l'any

Operatius 24h al dia els 7 dies de la setmana

Continuïtat, Seguretat i Agilitat

Ens integrem amb la teva identitat corporativa

**SOM PART DEL
VOSTRE EQUIP, NO
UN PROVEÏDOR MÉS**

facebook.com/espicanorra

instagram.com/espicanorra

<https://espicanorra.ad/ca/>

info@espicanorra.ad

SIRA

Tecnologia a mida creada a Andorra

LA COMPANYIA OFEREIX SOLUCIONS D'AUTOMATITZACIÓ INDUSTRIAL, IA I INTERNET DE LES COSES, ENTRE D'ALTRES

SIRA és una empresa andorranca que ha construït la seva identitat al voltant de l'enginyeria, l'automatització i la tecnologia intel·ligent, combinant programari propi, electrònica i sistemes d'internet de les coses (IoT) per oferir solucions a mida a empreses de sectors molt diversos.

Tot i mantenir la base operativa al país, prop del vuitant per cent de la seva activitat es desenvolupa fora d'Andorra, un indicador clar de la seva capacitat per competir en mercats internacionals exigents amb productes i serveis d'alt valor afegit.

L'origen de la firma es troba en la necessitat creixent

BONA PART DE L'ACTIVITAT ES DU A TERME FORA DEL PAÍS, EN PROJECTES MOLT DIVERSOS

ES PROPORCIONEN SERVEIS TANT A GRANS INDÚSTRIES COM A LA PETITA I MITJANA EMPRESA

de les indústries d'incorporar els principis de la Indústria 4.0 sense haver d'assumir costos desproporcionats ni desplegaments interns complexos. SIRA ha sabut ocupar aquest espai oferint projectes que combinen automatització, captura de dades, sistemes de control i intel·ligència artificial, sempre amb una forta orientació personalitzada.

Un dels seus projectes més significatius és el que va desenvolupar per a Endesa: el disseny d'una solució d'IA pròpia per monitorar aerogeneradors i anticipar possibles avaries mitjançant l'anàlisi de vibracions, impactes i patrons anòmals. Aquesta capacitat

predictiva redueix costos, minimitza riscos i optimitza les instal·lacions.

En l'àmbit de l'eficiència energètica, SIRA treballa amb hotels sensoritzant menjadors i habitacions per controlar la qualitat de l'aire i ajustar automàticament els sistemes de climatització, amb l'objectiu d'obtenir la millor sensació tèrmica amb el mínim consum. La mateixa filosofia s'aplica al control de cambres frigorífiques, congeladors i neveres, evitant trencaments de la cadena de fred i aportant seguretat alimentària i estalvi operatiu.

La capacitat d'adaptació és una de les marques de la casa: segons el tipus d'empresa que contracta els serveis, SIRA desenvolupa plataformes a mida i en alguns casos comercialitza productes propis, mentre que en d'altres actua com a integradora i proveïdora de solucions de tercers, amb un model de quota de servei.

En l'àmbit dels serveis i el comerç, SIRA ha implementat sistemes de control d'accés a gimnasos mitjançant codis QR integrats amb el sistema de facturació i el funcionament del TPV, oferint una plataforma unificada que simplifica la gestió quotidiana. La combinació de programari i *hardware* permet controlar cada etapa del projecte i garantir una integració eficient. Aquesta versatilitat també els ha portat a treballar en entorns tan exigents com les pistes d'esquí, on la fiabilitat i la resistència de les solucions són essencials.

SIRA es presenta avui com una marca amb vocació global, capaç d'oferir solucions tecnològiques d'alt nivell tant a grans indústries com a petites empreses que busquen modernitzar processos. L'avantatge competitiu rau en la seva flexibilitat, la capacitat de personalització i l'ús combinat d'IA, IoT i automatització industrial.

UNIVERSITAT EUROPEA-IMF

Impuls al talent digital

LA INSTITUCIÓ APOSTA PER LA FORMACIÓ ESPECIALITZADA DE QUALITAT I PER SER UNA PEÇA CLAU DEL NOU HUB TECNOLÒGIC D'ANDORRA

L'Institut Universitari de Tecnologia Aplicada (IUTA) de la Universitat Europea-IMF d'Andorra (eUniv) és el centre que concentra tots els estudis tecnològics de la institució i representa, segons el director, Joaquim Vallès, “una peça clau en l'aposta del país per la digitalització”.

La seva creació, l'any 2023, responia a la necessitat de disposar d'un espai propi per als estudis de caire tecnològic dins la universitat, que fins aleshores només comptava amb el Col·legi Universitari Francesc Layret, on s'imparteixen les titulacions humanístiques i socials.

Actualment, l'IUTA ofereix tres bàtxelors –en Informàtica, Enginyeria d'Organització Industrial i Ciència de Dades– i té aprovat un màster en Enginyeria Informàtica que començarà a impartir-se pròximament. Vallès assenyala que aquests estudis “són fonamentals per a la transformació que està vivint Andorra” i destaca que el bàtxelor en Ciència de Dades, iniciat aquest setembre, “ha tingut molt d'èxit”.

L'institut compta actualment amb un centenar d'alumnes repartits entre els tres programes de grau. “Estem molt contents que l'alumnat hagi confiat en nosaltres”, manifesta Vallès. “Han valorat molt positivament la metodologia, el professorat i el sistema d'ensenyament que oferim”, afegeix.

L'eUniv combina la flexibilitat de l'aprenentatge digital amb classes en directe: “Cada setmana els alumnes tenen tres hores de classe sín-

El director de l'Institut Universitari de Tecnologia Aplicada, Joaquim Vallès.

L'EUNIV OFEREIX ACTUALMENT TRES BÀTXELORS TECNOLÒGICS I TÉ UN MÀSTER VALIDAT

crona amb el professor de la seva assignatura. En estudis tecnològics, això és essencial per resoldre problemes de matemàtiques, física o programació”, remarca Vallès.

El director també subratlla que la institució aposta per l'ús responsable de la intel·ligència artificial. Davant la irrupció d'eines com ChatGPT, el centre ha optat per mantenir els exàmens i reforçar-ne la importància. “Ens vam plan-

tejar què fer davant de la IA generativa, però vam decidir que continuàrem examinant. Hem de poder garantir al Govern que els alumnes adquireixen els resultats d'aprenentatge que s'exigeixen”, afirma Vallès.

Paral·lelament, la universitat ha desenvolupat un programa propi d'intel·ligència artificial, anomenat RAI, que permet comprovar que l'alumne entén el contingut del seu treball. “Quan un estudiant penja un treball, el sistema li fa tres preguntes sobre el que ha escrit. No ens importa com l'ha fet, sinó que sàpiga explicar el que ha fet.”

L'aposta per la tecnologia no s'acaba a les aules. L'IUTA participa activament en la cre-

ació del nou hub tecnològic del país, impulsat recentment per les institucions públiques i privades, i que té com a objectiu transformar l'economia andorrana. “Nosaltres formarem part d'aquest projecte, perquè creiem que la universitat ha d'estar present allà on es construeix el futur digital d'Andorra”, afirma Vallès. En aquest sentit, considera que la funció principal de les institucions d'ensenyament superior és la formació i el foment del talent. “El talent pot quedar-se al Principat, cosa molt positiva per al país, però també pot exportar-se. El més important és que sigui talent format aquí, que augmenti el prestigi del sistema universitari andorrà”, conclou.

Lerigraf SL

impressions (unipersonal)

IMPRESSIÓ OFFSET Oferim impressions de qualitat a un preu molt competitiu · Entreguem el producte acabat en menys de 24h · Capacitat de producció de fins a 50.000 exemplars/hora.

HEAT SET Treballem amb papers estucats d'entre 60 i 100 grams.

COLD SET Papers d'entre 42 i 80 grams, tipus premsa, millorats i offset.

DISSENY I MAQUETACIÓ Tot tipus de publicacions periòdiques i material publicitari.

FABIO DANZÉ

Imatge de portada del llibre de Danzé 'Markeselling y el Camino del Monje en la Pyme Industrial'.

IA per transformar les empreses

L'EXPERT ÉS PIONER A PORTAR LA INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL A LES PIMES AMB SENY I VISIÓ HUMANA

En un moment en què tothom parla d'intel·ligència artificial però pocs saben com aplicarla a la realitat d'una pime, el recorregut de Fabio Danzé Montini el converteix en una figura singular: gairebé quaranta anys venent solucions industrials per tot el món i, al mateix temps, un dels pioners a portar la IA, amb seny, al terreny de les petites i mitjanes empreses industrials.

Danzé va començar a vendre maquinària industrial quan encara només hi havia el telèfon fix. Aquella època li va ensenyar dues coses: que el centre sempre és el client i que una venda no és un "cop de sort", sinó un sistema.

DANZÉ ACABA DE PUBLICAR UN LLIBRE QUE REIVINDICA LA IA COM A EINA AL SERVEI DEL NEGOCI

Amb l'arribada de la digitalització i, més recentment, de la IA, Danzé va veure clar que el repte ja no era només "vendre més", sinó transformar la manera de vendre, decidir i gestionar el coneixement dins l'empresa. D'aquí neix el seu rol actual: consultor, formador i coach en venda de productes industrials i analista d'IA aplicada al negoci.

A diferència de molts discursos teòrics sobre IA, el seu enfocament és radicalment pràctic, treballant en tres línies:

–Diagnòstic comercial i estratègic. Analitza l'estat de l'empresa i identifica on té sentit introduir la IA: prioritzaació d'oportunitats, millora d'ofertes, preus...

–Formació i acompanyament en IA per a no tècnics. Els equips aprenen a utilitzar IA generativa com a assistent de negoci, no com una "joguina tecnològica". L'objectiu no és que aprenguin programació, sinó que aprenguin a fer millors preguntes i a obtenir respostes útils.

–Integració al dia a dia comercial. La IA es converteix en un suport constant per alliberar temps de l'equip i permetre que els venedors facin el que millor saben fer: estar amb el client.

Danzé resumeix així la seva filosofia: "La IA no ha de substituir el venedor, ha d'eleva-lo. Si no ajuda a vendre millor, prioritzar millor i decidir amb més serenor, no serveix."

D'aquesta trajectòria també neix el seu nou llibre, que aviat estarà disponible per al públic andorrà i català: *Markeselling y el Camino del Monje en la Pyme Industrial*. Una invitació a mirar l'empresa –i la tecnologia– des d'una altra perspectiva: més conscient, més centrada i menys reactiva.

El llibre parteix d'una constatació simple: moltes pimes viuen en "mode urgència permanent". Es corre tot el dia, es reacciona a correus, ofertes d'última hora, pressions de preus... però no hi ha espai per pensar. Fabio connecta aquesta realitat amb principis de la saviesa budista com la impermanència, l'atenció plena i el valor del que ja tens.

La intel·ligència artificial apareix al llibre com una eina potent, però sempre subordinada a aquests principis. No és la protagonista: és un instrument al servei d'una estratègia més humana i lúcida.

Des de la seva activitat professional, Danzé ofereix a les empreses programes de consultoria estratègica i comercial basats en el seu mètode FDM, tallers i formació *in company*, i *coaching* personalitzat per a propietaris i directius.

Per a les pimes que busquen un aliat que parli el seu llenguatge, entengui les seves màquines i, alhora, domini la IA i una visió més profunda de l'empresa, Fabio Danzé ofereix una combinació poc habitual: experiència de camp, tecnologia amb criteri i saviesa aplicada al negoci.

GRUP HERACLES

La seguretat digital com a pilar de transformació

L'EMPRESA HA POSAT UN ESPECIAL ÈMFASI EN LA CIBERSEGURETAT

En els darrers anys, Grup Heracles ha viscut un procés de transformació digital profund, que ha evolucionat de manera constant. Primer, amb la incorporació d'eines, com un BPM, que ha permès digitalitzar processos administratius, com la gestió documental CAE, i processos operatius de negoci, com la implantació d'un comunicat diari de feina per a diferents negocis i fins i tot l'elaboració d'informes diaris d'obra.

Aquestes solucions han generat una millora notable en l'eficiència, la traçabilitat i l'optimització de recursos humans i administratius.

Paral·lelament, el grup ha apostat per innovar també en l'execució: la inversió en maquinària tecnològicament avançada ha contribuït a augmentar la productivitat i la precisió en les tasques de construcció, reforçant la voluntat del grup de ser capdavanter en l'adopció de tecnologia al sector.

Tot plegat ha situat Grup Heracles en una posició sòlida dins del camí de digitalització iniciat fa anys, combinant processos més àgils amb una operativa més moderna i eficient.

Amb aquesta base consolidada, el 2024 ha marcat l'inici d'una nova fase: posar el focus en la seguretat digital. Perquè, tal com ens explica Jordi Eslava, responsable d'IT i Transformació Digital de Grup Heracles, "cap procés digital és realment útil si no és segur".

La seguretat digital ha esdevingut prioritària a Grup Heracles.

PRIORITAT ESTRATÈGICA

La transformació digital requereix estabilitat, confiança i protecció. Per això, aquest any el grup ha redirigit part dels esforços a reforçar tots els fronts relacionats amb la ciberseguretat: des de la infraestructura interna, passant pels usuaris finals, fins arribar a la cultura corporativa.

En aquest sentit, la seguretat digital ha passat de ser un element transversal a convertir-se en una línia estratègica fonamental.

PROTECCIÓ DE DADES

Al llarg d'aquest exercici, s'han desplegat sistemes de monitoratge en temps real, s'han actualitzat protocols d'accés amb doble autenticació i s'han revisat tots els me-

canismes de permisos i gestió d'usuaris.

Som capaços de saber, a temps real, el risc que tenim com a grup en funció de com estan els nostres actius i, per tant, podem prioritzar les iniciatives amb l'objectiu de poder garantir seguretat i continuïtat als negocis.

També s'han reforçat les mesures de protecció de la informació, incorporant noves capes de xifratge i protocols estrictes en el tractament i arxivament de dades sensibles.

SEGURETAT I PERSONES

Conscients que la tecnologia només és una part del conjunt, Grup Heracles ha intensificat la formació interna en ciberseguretat. L'empresa és conscient que una de les prin-

LA FORMACIÓ FA POSSIBLE QUE CADA TREBALLADOR FORMI PART DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ

cipals vies d'entrada a l'organització són els usuaris finals i, per tant, tracta de fer sessions amb continguts de sensibilització i aplica noves funcionalitats que permeten que cada professional formi part del sistema de protecció, convertint la cultura de seguretat en un actiu col·lectiu.

Quan cada empleat interioritza que la seva manera d'interactuar amb els diferents actius digitals pot evitar atacs i adopten, per tant, una actitud en què preval prevenir riscos, s'està creant una cultura de seguretat digital que transcedeix les normes o polítiques definides i es converteix en un valor intrínsec de l'organització.

MIRANT ENDAVANT

La seguretat digital és un procés viu, en constant evolució. Grup Heracles continuarà invertint en prevenció, actualització tecnològica i capaciació, consolidant un entorn digital robust, modern i fiable. Amb una base de processos madurs i una infraestructura cada vegada més segura, el grup afronta els pròxims passos de la seva digitalització amb confiança i amb una visió clara: innovar, però sempre amb seguretat.

Consultor**IA**

Aires

Consultoria d'intel·ligència artificial per a petites empreses i autònoms

Equip professional compromès amb l'èxit dels nostres clients

Projectes digitals innovadors

Assessor personal

Estratègies efectives

Obre les portes del teu negoci al món digital a preus sorprenents!

Escaneja el QR i consulta
totes les opcions.

- Disseny de marca bàsic **100 €**
- Web pròpia en temps rècord **250 €**
- Mail d'empresa amb domini propi **50 €**
- Botiga *online* **300 €**
- Gestió de xarxes socials **65 €/mes**
- Campanyes publicitàries efectives **100 €**
- Posicionament SEO amb IA **120 €**

www.consultoriaaires.com
comercial@consultoriaaires.com
Tel.: +376 609 771 **Contacta'ns també per WhatsApp!**

La Massana

Tots els tràmits, informació i serveis de la Massana, amb una sola app. Amb La Massana +, estar connectat és més fàcil que mai.

Des de l'app pots fer gestions, comunicar incidències, enviar suggeriments, consultar notícies i agenda, o comprar entrades per als esdeveniments comunals. Tot des del teu mòbil, d'una manera ràpida, senzilla i sostenible.

A més, podràs seguir l'estat de les teves incidències en temps real i participar activament en la vida comunal, aportant idees o fent qualsevol observació. Una app pensada per millorar la comunicació amb la ciutadania i fer més àgil la relació amb el Comú.

Descarregala ara

App Store

Descarregala ara

● **Google Play**